Signature Not Verified
Digitally signed by VARVARA ZACHARAKI
Date: 2018.01.11 10:13:54 EET
Reason: Signed PDF (embedded)
Location: Athens, Ethniko Typografio

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

29 Δεκεμβρίου 2017 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **4728**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. οικ. 142569

Έγκριση των προγραμμάτων μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα, σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 12 του ν. 3983/2011 (Α΄ 144).

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Την Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (Οδηγία-Πλαίσιο για την Θαλάσσια Στρατηγική, ΟΠΘΣ), όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία (ΕΕ) 2017/845 της Επιτροπής.

2. Το ν. 3983/2011 «Εθνική Στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2008 και άλλες διατάξεις» (Α΄ 144) και ιδίως την παράγραφο 9 του άρθρου 12 αυτού.

3. Την υπ' αριθμ. 1175/2012 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Έγκριση περιβαλλοντικών στόχων και δεικτών για τα θαλάσσια ύδατα, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 10 του ν. 3983/2011 (Α΄ 144)» (Β΄ 2939).

4. Την υπ' αριθμ. 1002/2012 κοινή υπουργική απόφαση «Διαδικασία ενημέρωσης του κοινού και δημόσιας διαβούλευσης για τα στοιχεία των θαλάσσιων στρατηγικών, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 17 του ν. 3983/2011 (Α΄ 144)» (Β΄ 2377).

5. Την υπ' αριθμ. 126635/2016 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Έγκριση των προγραμμάτων παρακολούθησης για τη συνεχή εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλασσίων υδάτων, του άρθρου 11 του ν. 3983/2011 (Α΄ 144)» (Β΄ 2939).

6. Την υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (Β΄ 1289), όπως ισχύει.

7. Το ν. 3882/2010 «Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών- Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις» (Α΄ 166) Τροποποίηση του ν. 1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις (Α΄ 141).

8. Το ν. 3422/2005 «Κύρωση της Σύμβασης Άαρχους για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα» (Α΄ 303).

9. Την υπ' αριθμ. 140384/2011 κοινή υπουργική απόφαση «Ορισμός Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της ποιότητας και της ποσότητας των υδάτων με καθορισμό των θέσεων (σταθμών) μετρήσεων και των φορέων που υποχρεούνται στη λειτουργία τους, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 4 του ν. 3199/2003 (Α΄ 280)» (Β΄ 2017).

10. Την υπ' αριθμ. 37338/1807/2010 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων / ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ «Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών» του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ» (Β΄ 1459), όπως ισχύει.

11. Την υπ' αριθμ. 2017/848 απόφαση (ΕΕ) της Επιτροπής «για τη θέσπιση κριτηρίων και μεθοδολογικών προτύπων για την καλή περιβαλλοντική κατάσταση των θαλασσίων υδάτων, καθώς και προδιαγραφών και τυποποιημένων μεθόδων για τη παρακολούθηση και αξιολόγηση, και τη κατάργηση της απόφασης 2010/477/ΕΕ.

12. Τις διατάξεις του π.δ. 70/2015 «Ανασύσταση των Υπουργείων και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Τουρισμού» (Α΄ 114).

13. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (Α΄ 160).

14. Την υπ' αριθμ. οικ. 322/2013 κοινή υπουργική απόφαση «Οργάνωση της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (Β΄ 679).

15. Την υπ’ αριθμ. Υ198/2016 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σωκράτη Φάμελλο» (Β΄ 3722).

16. Την υπ’ αριθμ. 20476/2015 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, «Διορισμός του κου Ιάκωβου Γκανούλη στη θέση του Ειδικού Γραμματέα Υδάτων του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Υ.Ο.Δ.Δ. 342).

17. Την υπ’ αριθμ. 1160182/2011 απόφαση Υπουργού «Έγκριση Κανονισμού Λειτουργίας της Εθνικής Επιτροπής Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Στρατηγικής (ΕΕΘΠΕΣ)» (Β΄ 3186).

18. Την υπ’ αριθμ. 140945/2017 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού ΠΕΝ «Τροποποίηση της σύνθεσης και συγκρότηση της Εθνικής Επιτροπής Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Στρατηγικής (ΕΕΘΠΕΣ)» (ΥΟΔΔ 268).

19. Την από 24 Ιουλίου 2017 ομόφωνη εισήγηση της Εθνικής Επιτροπής Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Στρατηγικής προς τον Υπουργό Αναπληρωτή Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την έγκριση των προγραμμάτων μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα, όπως καταγράφηκε στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά της Συνεδρίασής της 24ης Ιουλίου 2017.

20. Την από 3 Απριλίου 2017 έως 03 Ιουνίου 2017 ηλεκτρονική Δημόσια Διαβούλευση για τα προγράμματα μέτρων για την επίτευξη της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υδάτων της χώρας, όπως αυτή αναρτήθηκε σε ιστότοπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

21. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη στον κρατικό προϋπολογισμό, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

1. Εγκρίνονται τα προγράμματα μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 3983/2011 (Α΄ 144), κατ’ εφαρμογή της παραγράφου 9 του άρθρου 12 του ίδιου νόμου.

2. Τα προγράμματα μέτρων καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 12 και υποβλήθηκαν στο κοινό για δημόσια διαβούλευση σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 3983/2011 και την υπ’ αριθμ. 1002/2012 κοινή υπουργική απόφαση που εκδόθηκε σε εφαρμογή του.

3. Αρμόδια αρχή για τη διαμόρφωση και τη συντονισμένη εφαρμογή των προγραμμάτων παρακολούθησης είναι η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Τα προγράμματα μέτρων περιγράφονται αναλυτικά στο παράρτημα του άρθρου 3 και περιλαμβάνουν μέτρα για την επίτευξη ή διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλασσίων υδάτων, βάσει των 11 χαρακτηριστικών της ποιοτικής περιγραφής για τον προσδιορισμό της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης που ορίζονται στο Παράρτημα 1 του ν. 3983/2011 και εξειδικεύονται στην υπουργική απόφαση 126635/2016 (Β΄ 3799). Ειδικότερα τα προγράμματα μέτρων περιλαμβάνουν:

- Μέτρα για την προστασία της βιοποικιλότητας
- Μέτρα για τα μη αυτόχθονα είδη
- Μέτρα για τα αλιεύματα εμπορικού ενδιαφέροντος
- Μέτρα για τα θαλάσσια τροφικά δίκτυα
- Μέτρα προστασίας από τον ευτροφισμό
- Μέτρα για την ακεραιότητα του θαλασσίου βυθού
- Μέτρα για τη διατήρηση των υδρογραφικών συνθηκών
- Μέτρα για τις συγκεντρώσεις ρύπων στο θαλάσσιο περιβάλλον
- Μέτρα για τις ρυπογόνες ουσίες σε εδώδιμα αλιεύματα
- Μέτρα για τον περιορισμό των θαλάσσιων απορριμμάτων
- Μέτρα για τον περιορισμό του υποθαλάσσιου θορύβου

5. Στο Παράρτημα Ι περιλαμβάνονται και οι στόχοι και προτεραιότητες, τα τυχόν κενά γνώσεων και δεδομένων, τα υπάρχοντα μέτρα προστασίας και τα προτεινόμενα νέα μέτρα προστασίας.

6. Η Ειδική Γραμματεία Υδάτων γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα προγράμματα μέτρων μέσα σε τρεις μήνες από την έγκρισή τους.

Άρθρο 2
Παράρτημα

Προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης το Παράρτημα Ι με το αναλυτικό πρόγραμμα μέτρων που ακολουθεί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Εφαρμογή του Άρθρου 13

ΑΘΗΝΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017

Περιεχόμενα

Κατάλογος ακρωνυμίων

ACCOBAMS	Συμφωνία για τη Διατήρηση των Κητωδών της Μαύρης Θάλασσας, της Μεσογείου και της Παρακείμενης Ζώνης του Ατλαντικού (Agreement on the Conservation of Cetaceans in the Black Sea Mediterranean Sea and Contiguous Atlantic Area)
CAM	Συναντήσεις Συντονισμού και Ευθυγράμμισης για την τεχνική και διοικητική υποστήριξη της από κοινού εφαρμογής της ΟΠΘΣ (2008/56/ΕΕ) από τα Μεσογειακά Κράτη-Μέλη της ΕΕ (Coordination and Alignment Meetings/MED MSFD)
CBD	Διεθνής Σύμβαση για την Βιοποικιλότητα
EC	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
EEC	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ICZM	Integrated Coastal Zone Management
IMO	International Maritime Organisation
ΚΑΛΠ–DC-MAP	Κοινή Αλιευτική Πολιτική - Πλαίσιο Συλλογής Δεδομένων
ΚΠΚ	Καλή Περιβαλλοντική Κατάσταση
ΚΜ	Κράτος - Μέλος της ΕΕ
MedITS	Διεθνής Έρευνα με Τράτα Βυθού στη Μεσόγειο (Mediterranean International Trawling Survey)
MedPOL	Πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας του θαλάσσιου νερού και υπολογισμό ρυπαντών της UNEP/MAP (The Marine Pollution Assessment and Control Component of UNEP/MAP)
ΟΠΘΣ	Οδηγία Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική (Directive 2008/56/EC)
ΟΠΥ	Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα (Directive 2000/60/EC)
ΠΜ	Πρόγραμμα Μέτρων (Program of Measures)
ΣΔΛΑΠ	Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών
ΕΕΛ	Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων
ΕΛΚΕΘΕ	Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών
ΙΝΑΛΕ	Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Η Οδηγία Πλαίσιο για την Θαλάσσια Στρατηγική

Α. Ιστορικό θεσμοθέτησης και εφαρμογής στην Ελλάδα

Η Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17 Ιουνίου 2008 (Οδηγία Πλαίσιο για την Θαλάσσια Στρατηγική – ΟΠΘΣ) αποτελεί μια από τις επτά θεματικές στρατηγικές στο έκτο Κοινοτικό Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον (Απόφαση αρ. 1600/2002/ΕΚ) και συνιστά τον περιβαλλοντικό πυλώνα της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής της ΕΕ. Η ΟΠΘΣ αναμένεται να ενισχύσει την πολιτική της ΕΕ στο πλαίσιο της Σύμβασης για την Βιοποικιλότητα, όσον αφορά την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας, εξασφαλίζοντας τη διατήρηση και αειφόρο χρήση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και την δημιουργία ενός δικτύου θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών. Η ΟΠΘΣ βρίσκεται σε συνοχή με την υπόλοιπη νομοθεσία της ΕΕ συμπεριλαμβανομένων της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, του ΚΑΝ (ΕΚ) 1881/2006, του ΚΑΝ (ΕΚ) 1967/2006, της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ, της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και του ΚΑΝ (ΕΕ) 1380/2013.

Σύμφωνα με την ΟΠΘΣ, τα Κράτη - Μέλη (ΚΜ) έχουν την υποχρέωση να εναρμονίσουν το εθνικό τους δίκαιο προς τις διατάξεις της Οδηγίας αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας θαλάσσιες στρατηγικές. Η θαλάσσια στρατηγική κάθε ΚΜ περιλαμβάνει τα κάτωθι:

- Την αρχική αξιολόγηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλασσίων υδάτων στα οποία ασκούν δικαιοδοσία, τη θέσπιση περιβαλλοντικών στόχων και τη θέσπιση χαρακτηριστικών περιγραφής της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης (Άρθρα 8, 9 και 10).
- Την κατάρτιση προγραμμάτων παρακολούθησης (monitoring) για τη συνεχή εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλασσίων υδάτων (Άρθρο 11).
- Την κατάρτιση ενός προγράμματος μέτρων, που κρίνονται αναγκαία, για την επίτευξη ή διατήρηση της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης των θαλασσίων υδάτων (Άρθρο 13).
- Την επικαιροποίηση της θαλάσσιας στρατηγικής με την επανεξέταση όλων των ανωτέρω δραστηριοτήτων κάθε έξι έτη μετά την αρχική θέσπισή τους και (Άρθρο 17).
- Τη δημόσια διαβούλευση και ενημέρωση του κοινού (Άρθρο 19).

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της ΟΠΘΣ ως Καλή Περιβαλλοντική Κατάσταση (ΚΠΚ) νοείται «η περιβαλλοντική κατάσταση των θαλασσίων υδάτων, στην οποία τα ύδατα αυτά παρέχουν ποικίλα και δυναμικά οικοσυστήματα, απαλλαγμένα από ρύπους, στερεά απορρίμματα, θόρυβο και είναι παραγωγικές, στα πλαίσια των εγγενών συνθηκών τους, και όπου η χρήση του θαλασσίου περιβάλλοντος βρίσκεται σε επίπεδο αειφορίας, διασφαλίζοντας έτσι την δυνατότητα να παράγουν αγαθά και υπηρεσίες στις σημερινές και μελλοντικές γενεές».

Με την Οδηγία (ΕΕ) 2017/845 της Επιτροπής, της 17ης Μαΐου 2017, έγινε τροποποίηση της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τους ενδεικτικούς καταλόγους στοιχείων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την εκπόνηση των θαλάσσιων στρατηγικών, ενώ με την απόφαση (ΕΕ) 2017/848 της Επιτροπής, της 17ης Μαΐου 2017, θεσπίστηκαν κριτήρια και μεθοδολογικά πρότυπα για την καλή περιβαλλοντική κατάσταση των θαλάσσιων υδάτων καθώς και προδιαγραφών και τυποποιημένων μεθόδων για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση, και καταργήθηκε η απόφαση 2010/477/ΕΕ.

Με τον ν. 3983/2011 «Εθνική Στρατηγική για τη προστασία και διαχείριση του θαλασσίου περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 144/Α/17-6-2011) έγινε η εναρμόνιση του εθνικού

δικαίου με την Οδηγία 2008/56/ΕΚ. Στην Ελλάδα, αρμόδια αρχή για την εφαρμογή της ΟΠΘΣ ορίστηκε η Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ).

Η ΕΓΥ στο πλαίσιο εφαρμογής του πρώτου σταδίου του σχεδίου των θαλάσσιων στρατηγικών υπέβαλε, προς την ΕΕ το έτος 2012, Τεχνική Έκθεση με αντικείμενο:

(α) την προκαταρκτική αξιολόγηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλασσίων υδάτων καθώς και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που αναπτύσσονται σε αυτά,

(β) το καθορισμό των ποιοτικών προτύπων της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης και

(γ) το καθορισμό δέσμης στόχων προσανατολισμού προς την επίτευξη της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης.

Στη συνέχεια, η ΕΓΥ προχώρησε στην έγκριση των περιβαλλοντικών στόχων και δεικτών για τα θαλάσσια ύδατα της Ελλάδας, βάσει της αρχικής αξιολόγησης των θαλασσίων υδάτων, με την αριθμ. 1175/2012 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 2939/Β΄/2-11-2012). Η αρχική αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε στα θαλάσσια ύδατα που υπάγονται στην κυριαρχία της Ελληνικής Δημοκρατίας ή εντός των οποίων αυτή, ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα και τα οποία αποτελούν μέρος των θαλάσσιων υπο-περιοχών της Μεσογείου Θαλάσσης.

Τα προγράμματα παρακολούθησης για τη συνεχή εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλασσίων υδάτων εγκρίθηκαν με την αριθμ. 126635/2016 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 3799/Β΄/25-11-2016) και η σχετική έκθεση που περιγράφει τα προγράμματα παρακολούθησης υποβλήθηκε στην Ε.Ε. το 2017.

Το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) και το Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας (ΙΝΑΛΕ του ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ), ορίστηκαν με την αριθμ. 126856/2017 κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 11/Β΄/11-1-2017), ως αρμόδιοι φορείς για την παρακολούθηση της ποιότητας των θαλασσίων υδάτων και καθορίστηκαν οι υποχρεώσεις τους.

Β. Ελληνικό Πρόγραμμα Μέτρων (εφαρμογή του άρθρου 13 της ΟΠΘΣ)

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της ΟΠΘΣ, στο πλαίσιο επίτευξης ή διατήρησης της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης του θαλασσίου περιβάλλοντος, πρέπει να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα τα οποία:

- εξασφαλίζουν τη προστασία και τη διατήρηση του θαλασσίου περιβάλλοντος, προλαμβάνοντας την επιδείνωσή τους ή όταν αυτό είναι δυνατόν, την αποκατάσταση των θαλασσίων οικοσυστημάτων, σε περιοχές όπου αυτά έχουν υποστεί αρνητικές επιδράσεις

- προλαμβάνουν και μειώνουν τις εναποθέσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον, με στόχο τη σταδιακή εξαφάνιση της ρύπανσης, ώστε να εξασφαλίσουν ότι δεν θα υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις ή κίνδυνοι για τη θαλάσσια βιοποικιλότητα, τα θαλάσσια οικοσυστήματα, την ανθρώπινη υγεία ή τις θεμιτές χρήσεις της θάλασσας.

Όπως προβλέπεται στο άρθρο 13 της ΟΠΘΣ, το ελληνικό Πρόγραμμα Μέτρων (ΠΜ), που περιγράφεται στη συνέχεια, περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να επιτευχθεί ή να διατηρηθεί η καλή περιβαλλοντική κατάσταση στα θαλάσσια ύδατα της Ελλάδας, σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς στόχους που έχουν τεθεί και λαμβάνοντας υπόψη τα είδη μέτρων που αναφέρονται στο παράρτημα VI της Οδηγίας. Το εν λόγω πρόγραμμα περιλαμβάνει μέτρα προστασία του χώρου για τη δημιουργία συνεκτικών και αντιπροσωπευτικών δικτύων προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών, λαμβάνοντας υπόψη τα αντίστοιχα μέτρα που απαιτούνται από την κοινοτική νομοθεσία και ιδίως της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και της Οδηγίας 2006/7/ΕΚ.

Τέλος, εμπεριέχει την εμπειρία εφαρμογής συναφών Οδηγιών και Κανονισμών που βρίσκονται σε εξέλιξη όπως της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, του ΚΑΝ (ΕΚ) 1881/2006, του ΚΑΝ (ΕΚ) 1967/2006, της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ, της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και του ΚΑΝ (ΕΕ) 1380/2013, ενώ αξιοποιεί εθνικές υποδομές, όπως το δίκτυο πλωτών μετρητικών σταθμών «Ποσειδών» (www.poseidon.hcmr.gr) και διεθνή δίκτυα περιβαλλοντικής παρακολούθησης (π.χ. MytiMED), καθώς και τα αποτελέσματα ερευνητικών έργων των εθνικά αρμόδιων φορέων.

Το Ελληνικό ΠΜ (αγγλικά GR PoMs) ακολουθεί τις συστάσεις (recommendations) που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Κοινής Στρατηγικής για την εφαρμογή της ΟΠΘΣ (Common Implementation Strategy for the MSFD). Η κατάρτιση του ΠΜ βασίστηκε κατ’ αρχήν σε ένα σύνολο υπαρχόντων μέτρων, που έχουν ήδη θεσπιστεί στο πλαίσιο της πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος της χώρας. Στην συνέχεια με βάση τους περιβαλλοντικούς στόχους που ορίστηκαν στην «Αρχική Αξιολόγηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλασσίων υδάτων», ενσωματώθηκαν τα αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα.

Στο κείμενο που ακολουθεί, η παρουσίαση των μέτρων γίνεται χωριστά για κάθε έναν από τους 11 Περιγραφείς (Descriptors) της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΠΚ), όπως αναφέρονται στην ΟΠΘΣ. Ο όρος Περιγραφέας αντιστοιχεί στον όρο «Descriptor» του αγγλικού κειμένου της ΟΠΘΣ. Οι 11 Περιγραφείς (D1 - D11), που περιλαμβάνονται στην ΟΠΘΣ, είναι διατυπωμένοι ως ακολούθως:

- ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D1 «Βιοποικιλότητα»: Η βιοποικιλότητα διατηρείται. Η ποιότητα και η παρουσία των ενδιαιτημάτων και η κατανομή και αφθονία των ειδών είναι σύμφωνα με τις επικρατούσες φυσιογραφικές, γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες.

- ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D2 «Μη αυτόχθονα είδη»: Τα μη αυτόχθονα είδη, που εισέρχονται εξαιτίας των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, είναι σε επίπεδα που δεν αλλοιώνουν δυσμενώς τα οικοσυστήματα.

- ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D3 «Πληθυσμοί εμπορικά εκμεταλλεύσιμων αλιευμάτων»: Οι πληθυσμοί όλων των εμπορικά εκμεταλλεύσιμων αποθεμάτων (ψάρια, μαλάκια, οστρακόδερμα) θα πρέπει να βρίσκονται σε ασφαλή όρια από βιολογική άποψη, παρουσιάζοντας κατανομή πληθυσμού κατά ηλικία και μέγεθος που να είναι ενδεικτική της καλής κατάστασης του αποθέματος.

- ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D4 «Στοιχεία θαλάσσιων τροφικών δικτύων»: Όλα τα στοιχεία των θαλάσσιων τροφικών πλεγμάτων, στο βαθμό που είναι γνωστά, υπάρχουν σε

συνθήκες φυσιολογικής αφθονίας και ποικιλίας και σε επίπεδα ικανά να εξασφαλίσουν τη μακροπρόθεσμη αφθονία των ειδών και τη διατήρηση της πλήρους αναπαραγωγικής τους δυναμικότητας.

- ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D5 «Ευτροφισμός»: Ο ανθρωπογενής ευτροφισμός ελαχιστοποιείται, και ιδίως οι δυσμενείς επιπτώσεις του, όπως απώλειες της βιοποικιλότητας, υποβάθμιση του οικοσυστήματος, η έξαρση επιβλαβών μακροφυκών ή φυτοπλαγκτού και η έλλειψη οξυγόνου στον βυθό των θαλασσών.

- ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D6 «Ακεραιότητα του θαλάσσιου βυθού»: Η ακεραιότητα του θαλάσσιου βυθού να είναι σε επίπεδο τέτοιο που να διασφαλίζονται η δομή και οι λειτουργίες των οικοσυστημάτων με τα βενθικά ιδίως οικοσυστήματα να μην επηρεάζονται δυσμενώς.

- ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D7 «Μεταβολή υδρογραφικών συνθηκών»: Η μόνιμη αλλοίωση των υδρογραφικών συνθηκών δεν επηρεάζει δυσμενώς τα θαλάσσια οικοσυστήματα.

- ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D8 «Συγκεντρώσεις ρυπογόνων ουσιών»: Οι συγκεντρώσεις ρυπογόνων ουσιών βρίσκονται σε επίπεδα που δεν προκαλούν επιπτώσεις ρύπανσης.

- ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D9 «Ρυπογόνες ουσίες σε εδώδιμα αλιεύματα»: Οι ρυπογόνες ουσίες σε ψάρια και άλλα θαλασσινά που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που θεσπίζονται από την Κοινοτική νομοθεσία ή άλλα αντίστοιχα πρότυπα.

- ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D10 «Θαλάσσια απορρίμματα»: Οι ιδιότητες και οι ποσότητες των απορριμμάτων στην θάλασσα δεν προκαλούν βλάβες για το θαλάσσιο και παραθαλάσσιο περιβάλλον.

- ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D11 «Υποθαλάσσιος θόρυβος»: Η εισαγωγή ενέργειας, συμπεριλαμβανομένου και του υποθαλάσσιου θορύβου, βρίσκεται σε επίπεδα που δεν επηρεάζει δυσμενώς το θαλάσσιο περιβάλλον.

Το Ελληνικό πρόγραμμα μέτρων δεν αναμένεται να έχει οποιαδήποτε επίπτωση σε ύδατα πέραν των χωρικών υδάτων της Ελλάδας και δεν υπάρχει κίνδυνος ή ενδεχόμενη βλάβη για οποιαδήποτε άλλη χώρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο: Μέτρα για την προστασία της βιοποικιλότητας

1.1 Στόχοι και προτεραιότητες

Τα μέτρα διατήρησης της βιοποικιλότητας καλύπτουν κατά κύριο λόγο τις απαιτήσεις του Περιγραφέα D1, αλλά και διάφορες πτυχές του Περιγραφέα D4 (Στοιχεία θαλάσσιων τροφικών δικτύων) και του Περιγραφέα D6 (Ακεραιότητα του θαλάσσιου βυθού), που βασίζονται στα ίδια πρωτογενή δεδομένα.

Η προστασία της βιοποικιλότητας αφορά, τόσο στα είδη που απειλούνται από τις ανθρώπινες δραστηριότητες (biodiversity at the species), όσο και στους ευάλωτους τύπους Οικοτόπων Κοινοτικού Ενδιαφέροντος (biodiversity at the habitat level), αλλά και συνολικά στο θαλάσσιο οικοσύστημα (biodiversity at the ecosystem level).

Ως προς τα θαλάσσια είδη, η αρχική εκτίμηση για τις Ελληνικές θάλασσες στοχεύει στην προστασία της Μεσογειακής φώκιας Monachus monachus, και της θαλάσσιας χελώνας Caretta caretta που αποτελούν εμβληματικά είδη της Μεσογείου. Παράλληλα στοχεύει στην προστασία των κητωδών. Η προστασία των κητωδών περιλαμβάνει τα 8 είδη που ενδημούν στο σύνολο των θαλασσών της Ελλάδας. Ωστόσο έμφαση θα δοθεί στα είδη του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43 και σε γεωγραφικές θέσεις ιδιαίτερου ενδιαφέροντος όπως η Ελληνική Τάφρος.

Στην αρχική εκτίμηση της κατάστασης των θαλασσών της Ελλάδας (2012) δεν είχε δοθεί έμφαση στα θαλασσοπούλια που αναπαράγονται ή βρίσκουν καταφύγιο στα εκατοντάδες νησιά και βραχονησίδες του ελληνικού αρχιπελάγους. Ωστόσο, μετά τις συζητήσεις που έγιναν στο πλαίσιο της Σύμβασης για την Βιοποικιλότητα (CBD, 7-11 April 2014, Malaga, Spain) για την ανάδειξη των EBSAs (Ecologically or Biologically Significant Marine Areas) της Μεσογείου, το σύμπλεγμα των Κυκλάδων θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό για τα θαλασσοπούλια και συνεπώς το ελληνικό πρόγραμμα μέτρων στοχεύει να αναδείξει την οικολογική του αξία.

Σύμφωνα με την ΟΠΘΣ, η δομή, οι λειτουργίες και οι διεργασίες των επιμέρους συστατικών των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, από κοινού με τους συνδεδεμένους φυσιογραφικούς, γεωγραφικούς, γεωλογικούς και κλιματικούς παράγοντες, επιτρέπουν στα οικοσυστήματα να λειτουργούν πλήρως και να διατηρούν την ανθεκτικότητά τους απέναντι στις ανθρωπογενείς περιβαλλοντικές πιέσεις. Είναι γενικά αποδεκτό ότι το θαλάσσιο περιβάλλον των ελληνικών θαλασσών βρίσκεται σε ΚΠΚ όταν τα είδη που προαναφέρθηκαν βρίσκονται στο Ευνοϊκό Καθεστώς Διατήρησης (Favorable Conservation Status), όπως αυτό ορίζεται στην Οδηγία των Οικοτόπων ή κατατάσσονται στην «καλή» κλάση Καθεστώτος Οικολογικής Ποιότητας (Ecological Quality Status), όπως αυτό ορίζεται στην ΟΠΥ, δηλαδή όταν παρουσιάζουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Εξακολουθούν να απαντούν σε όλα τα φυσικά ενδιαιτήματα, σύμφωνα με τις επικρατούσες φυσιογραφικές, γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες,

- Οι πληθυσμοί τους βρίσκονται σε επίπεδα αφθονίας και πυκνότητας, τα οποία διασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη παρουσία των ειδών και τη διατήρηση της πλήρους αναπαραγωγικής τους ικανότητας και τους επιτρέπουν να επιτύχουν και να διατηρήσουν επιθυμητή κατάσταση διατήρησης,

Ως προς τους θαλάσσιους τύπους οικοτόπων η αρχική εκτίμηση για τις Ελληνικές θάλασσες στοχεύει στην προστασία δύο τύπων βενθικών οικοτόπων που χαρακτηρίζονται από πολύ υψηλή βιοποικιλότητα, καθώς προσφέρουν καταφύγιο σε εκατοντάδες είδη μακροασπονδύλων, μακροφυκών και ψαριών που ζουν στον θαλάσσιο βυθό. Πρόκειται για τα υποθαλάσσια λιβάδια του Αγγειόσπερμου φυτού Posidonia oceanica (ενδημικό της Μεσογείου) γνωστά με την κοινή ονομασία «φυκιάδες» και τους βυθούς που καλύπτονται από ενασβεστωμένα Ροδοφύκη (“maerl” habitats), γνωστά με την κοινή ονομασία «τραγάνες».

Το θαλάσσιο περιβάλλον των ελληνικών θαλασσών θεωρείται ότι βρίσκεται σε ΚΠΚ εάν οι οικότοποι που προαναφέρθηκαν παρουσιάζουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Τα είδη μακροφυκών, βενθικών μακροασπονδύλων και αγγειοσπέρμων συνεχίζουν να απαντούν σε όλα τα φυσικά τους ενδιαιτήματα, σε συνάφεια με τις επικρατούσες φυσιογραφικές, γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες,

- Οι πληθυσμοί των οικοτόπων βρίσκονται σε επίπεδα αφθονίας και πυκνότητας, τα οποία διασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη παρουσία τους και είναι σε καλή κατάσταση, όπως καταδεικνύεται από δείκτες ποικιλότητας των ειδών που φιλοξενούν,

- Η ακεραιότητα των οικοτόπων του θαλάσσιου πυθμένα είναι σε τέτοιο επίπεδο, το οποίο διασφαλίζει πως η δομή και λειτουργία των οικοσυστημάτων είναι εξασφαλισμένη και δεν επηρεάζεται αρνητικά από τις ανθρώπινες δραστηριότητες.

Ως προς την προστασία της βιοποικιλότητας, στο επίπεδο του θαλάσσιου οικοσυστήματος, στο σύνολό του, η ΟΠΘΣ δεν είναι ιδιαίτερα σαφής. Ωστόσο το θαλάσσιο οικοσύστημα θεωρείται ότι επιτυγχάνει την ΚΠΚ όταν παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Η θερμοκρασία, η αλατότητα, το pH, η διαφάνεια του νερού, οι συγκεντρώσεις και αναλογίες των θρεπτικών και το οξυγόνο είναι σε συνάφεια με τις επικρατούσες φυσιογραφικές, γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες, σε όλη την υδάτινη στήλη.

- Η αφθονία και βιομάζα του φυτοπλαγκτού και ζωοπλαγκτού είναι φυσιολογικές και σε συνάφεια με τις επικρατούσες φυσιογραφικές, γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες και σε επίπεδα ικανά να διασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη αφθονία τους.

1.2 Κενά γνώσεων και δεδομένων

Παρά την συγκέντρωση δεδομένων για την βιοποικιλότητα των ελληνικών θαλασσών, που εντατικοποιήθηκαν με την εφαρμογή της Οδηγίας των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ) και την μελέτη των θαλάσσιων περιοχών του δικτύου Natura 2000, καθώς και με την συστηματική παρακολούθηση των παράκτιων υδάτων που προβλέπει η ΟΠΥ (2000/60/ΕΕ), υπάρχουν ακόμη σημαντικά κενά γνώσεων. Τα κητώδη, τα θαλασσοπούλια, οι «τραγάνες», αλλά και τα πλαγκτικά οικοσυστήματα παρουσιάζουν κενά γνώσεων και δεδομένων. Η Ελληνική ακτογραμμή, που είναι η μεγαλύτερη των ΚΜ της ΕΕ στην Μεσόγειο, καθώς και η παρουσία εκατοντάδων νησιών και βραχονησίδων, καθιστά την Ελλάδα πρωταγωνιστή στην προστασία της βιοποικιλότητας.

1.3 Υπάρχοντα μέτρα προστασίας της βιοποικιλότητας

Στην Ελλάδα, η προστασία πολλών θαλασσίων ειδών, οικοτόπων και οικοσυστημάτων καλύπτεται στα πλαίσια της Οδηγίας για τους Οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ), της Οδηγίας για τα Πτηνά (2009/147/ΕΚ), της Σύμβασης της Βαρκελώνης, της Σύμβασης Ramsar κ.λπ.

Η Ελλάδα έχει λάβει μέτρα προστασίας της θαλάσσιας χελώνας Caretta caretta και των παραλιών ωοτοκίας της, καθώς και του βιοτόπου και του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας Monachus monachus, με τη θεσμοθέτηση του Εθνικού Θαλασσίου Πάρκου Λαγανά (Ζάκυνθος) και του Εθνικού Θαλασσίου Πάρκου Αλοννήσου και Βορείων Σποράδων. Το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (Ε.Θ.Π.Ζ.) ιδρύθηκε με προεδρικό διάταγμα, το Δεκέμβριο του 1999 (ΦΕΚ 906 Δ΄/22-12-1999) και τροποποιήθηκε με το π.δ. του 2003 (ΦΕΚ 1272 Δ, 27-11-2003), ενώ ο χαρακτηρισμός της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής των Βορείων Σποράδων ως Εθνικού Θαλάσσιου Πάρου πραγματοποιήθηκε με π.δ. το 2003 (ΦΕΚ 621/19-6-2003). Η λειτουργία των εν λόγω πάρκων, πέρα από την προστασία της χελώνας Caretta caretta και της μεσογειακής φώκιας Monachus monachus, στοχεύει στην προστασία της ορνιθοπανίδας, του θαλάσσιου οικοσυστήματος και των ιχθυοαποθεμάτων, ενθαρρύνοντας παράλληλα δραστηριότητες για την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης, του τοπίου και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Τα μέτρα προστασίας ενισχύθηκαν με τη θεσμοθέτηση των θαλάσσιων περιοχών του δικτύου Natura 2000 και των προστατευόμενων περιοχών (θαλάσσια – υφάλμυρα ύδατα) στο πλαίσιο του ν. 3937/2011 (ΦΕΚ/Α΄ 0/31.03.2011) «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις».

Στην Ελλάδα, το θαλάσσιο δίκτυο Natura 2000 περιλαμβάνει 99 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για την Ορνιθοπανίδα (Οδηγία 79/409/ΕΚ) και 104 Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ), με το θαλάσσιο τμήμα αυτών να καλύπτει το 1,47% και 5,7% των εθνικών χωρικών υδάτων αντίστοιχα. Στο πλαίσιο προστασίας του δικτύου συστάθηκε η Επιτροπή «Φύση 2000» και προσδιορίστηκε το έργο αυτής (κοινή υπουργική απόφαση 33318/3028/1998, ΦΕΚ 1289 Β΄/28-12-1998 - άρθρο 5). Κύρια αρμοδιότητα της Επιτροπής αποτελεί ο έλεγχος τήρησης και αποτελεσματικής εφαρμογής των διατάξεων της Οδηγίας για τους Οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ), όπως ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο, για το σύνολο των περιοχών του δικτύου Natura 2000 (Τόποι Κοινοτικής Σημασίας και Ζώνες Ειδικής Προστασίας), αλλά και για το σύνολο της χώρας (πέραν του δικτύου Natura 2000). Η Επιτροπή ενεργεί και ως Εθνική Επιτροπή Προστατευομένων Περιοχών με σκοπό το συντονισμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση των διαδικασιών προγραμματισμού, οργάνωσης και λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Διοίκησης και Διαχείρισης Προστατευομένων Περιοχών (ν. 2742/1999, άρθρο 17) ασκώντας σειρά αρμοδιοτήτων για το σκοπό αυτό. Μεταξύ αυτών καταγράφει, ταξινομεί, συντονίζει, ελέγχει και αξιολογεί το έργο και τις δραστηριότητες των Φορέων Διαχείρισης, εισηγείται στα αρμόδια Υπουργεία τα γενικότερα μέτρα και τις δράσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την προστασία της φύσης και τη βιώσιμη ανάπτυξη των υπό προστασία περιοχών και εισηγείται για την κατανομή πόρων στους Φορείς Διαχείρισης ώστε να εκπληρώσουν το σκοπό τους (ν. 3044/2003).

Οι προστατευόμενες περιοχές του ν. 3937/2011 αφορούν οκτώ (8) περιοχές θαλασσίων και υφάλμυρων υδάτων, που είναι οι κάτωθι:

- Εθνικό Πάρκο Σχινιά - Μαραθώνα (π.δ. ΦΕΚ 395/Δ΄/3-7-2000)

Διαχειριστικό Σχέδιο (κοινή υπουργική απόφαση 32473/7718, ΦΕΚ 1830/Β΄/31-12-2001).

- Εθνικό Πάρκο Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου (κοινή υπουργική απόφαση 22306, ΦΕΚ 477/Δ΄/31-5-2006)

- Εθνικό Πάρκο Δέλτα Έβρου (κοινή υπουργική απόφαση 4110/2007, ΦΕΚ 102 Δ΄/16-3-2007).

- Εθνικό Πάρκο Υγρότοπων Αμβρακικού (κοινή υπουργική απόφαση 11989, ΦΕΚ 123/Δ΄/21-3-2008).

- Εθνικό Πάρκο Δέλτα Αξιού Λουδία Αλιάκμονα (κοινή υπουργική απόφαση 12966, ΦΕΚ 220/τ.ΑΠΠΘ/14-5-2009).

- Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Δ. Νέστου, Βιστωνίδας, Ιμαρίδας) (κοινή υπουργική απόφαση 44549, ΦΕΚ 497/Δ΄/17-10-2008).

- Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου – Στροφιλιάς (κοινή υπουργική απόφαση 12365, ΦΕΚ 159/Δ΄/29-4-2009).

- Περιοχή Προστασίας της Φύση Στενών και εκβολών ποταμών Αχέροντα και Καλαμά (κοινή υπουργική απόφαση 36427, ΦΕΚ 396/Δ΄/17-9-2009).

Στην Ελλάδα, παράλληλα έχει εγκριθεί και εφαρμόζεται, από το έτος 2014, η Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την Βιοποικιλότητα σύμφωνα με την αριθμ. 40332/2014 υπουργική απόφαση «Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα για τα έτη 2014–2029 και πενταετούς Σχεδίου Δράσης» (ΦΕΚ 2383/Β΄/2014). Σκοπός της Στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα αποτελεί η ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων της Ελλάδας (μέχρι το 2026), η αποκατάστασή τους, όπου χρειάζεται και δύναται, η ανάδειξη της βιοποικιλότητας ως εθνικό κεφάλαιο, όπως και η εντατικοποίηση της συμβολής της Ελλάδας στην αποτροπή απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως. Η Στρατηγική απαρτίζεται από 13 Γενικούς Στόχους, οι οποίοι αναλύονται περαιτέρω σε Ειδικούς Στόχους και εξειδικεύεται με το πρώτο Πρόγραμμα Δράσης πενταετούς διάρκειας.

Με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό Μεσογειακής Αλιείας (ΚΑΝ 1967/2006) προβλέπονται μέτρα για την προστασία από την υπεραλίευση και την προστασία του βυθού από τα συρόμενα αλιευτικά εργαλεία. Στο πλαίσιο της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ΚΑΝ 1967/2006, εκδόθηκε η υπουργική απόφαση 167378/2007, που ορίζει περιοχές με θαλάσσια βλάστηση Posidonia oceanica (υποθαλάσσια λιβάδια), που βρίσκονται εντός του δικτύου Natura 2000 (κατά προτεραιότητα), στις οποίες απαγορεύθηκε η αλιεία με συρόμενα αλιευτικά εργαλεία. Στη συνέχεια και μετά την ολοκλήρωση της αποτύπωσης, στο σύνολο της επικράτειας της κατανομής των βυθών με υποθαλάσσια λιβάδια, εκδόθηκε η υπουργική απόφαση 2442/51879/2016 υπουργική απόφαση που ορίζει τις θαλάσσιες περιοχές, εκτός δικτύου Natura 2000, με θαλάσσια βλάστηση Posidonia oceanica στις οποίες απαγορεύεται η αλιεία με συγκεκριμένα εργαλεία.

Στην Ελλάδα έχουν αναπτυχθεί πέντε (5) Τεχνητοί Ύφαλοι (ΤΥ), όπου απαγορεύεται η αλιεία, με κάθε αλιευτικό εργαλείο και μέσο, για την προστασία της βιοποικιλότητας και την αποκατάσταση των τοπικών αλιευτικών αποθεμάτων. Η πόντιση τεχνητού υφάλου στο Πόρτο - Λάγος εντάχθηκε και υλοποιήθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (ΕΠΑΛ) 1994-1999, και αποτέλεσε το πρώτο Ελληνικό πιλοτικό σχέδιο για την κατασκευή τεχνητού υφάλου. Το σχέδιο ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2004 με την σύμπραξη του τότε Ινστιτούτου Θαλάσσιας Βιολογίας Κρήτης (ΙΘΑΒΙΚ) και του Ινστιτούτου Αλιευτικής Έρευνας (ΙΝΑΛΕ). Σκοπός του σχεδίου ήταν να δοκιμαστεί στην πράξη η δυνατότητα εκμετάλλευσης μίας προστατευόμενης αλιευτικής περιοχής από την τοπική αλιευτική κοινωνία. Στο διάστημα από το 2004 έως σήμερα δημιουργήθηκαν τρεις ακόμα Τεχνητοί Ύφαλοι στις περιοχές της Ιερισσού Χαλκιδικής, Καλύμνου και Πρέβεζας με τη σύμπραξη του Ινστιτούτου Αλιευτικής Έρευνας και του ΙΘΑΒΙΚ, που εντάχθηκαν και υλοποιήθηκαν στο ΕΠΑΛ 2000-2006. Για την καλύτερη παρακολούθηση του έργου και τη μελέτη των επιπτώσεων, έχει απαγορευτεί η αλιεία στις εν λόγω περιοχές με κάθε αλιευτικό εργαλείο και μέσο (ΦΕΚ 146/Α΄/5-7-2007). Η δραστηριότητα αυτή είχε συνέχεια και έτσι, μετά το 2004, με πρωτοβουλία των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων διαφόρων περιοχών, αναλήφθηκαν μελέτες δημιουργίας τεχνητών υφάλων. Στο Κίτρος Πιερίας έχει ήδη ξεκινήσει η υλοποίηση ενός ΤΥ. Η περαιτέρω ένταξη και χρηματοδότηση τεχνητών υφάλων παρακολουθείται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠΑΛ. Σε εξέλιξη βρίσκεται η τριετής επιστημονική παρακολούθηση (με χρηματοδότηση του ΕΠΑΛ 2007-2013) για τη διαπίστωση των ωφελειών στην προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και την αναβάθμιση της παράκτιας ζώνης των περιοχών Ιερισσού, Καλύμνου και Πρέβεζας.

Η Ελλάδα εφαρμόζει από το 2002, Εθνικό Πρόγραμμα για τη Συλλογή Αλιευτικών Δεδομένων (ΕΠΣΑΔ) στο πλαίσιο του ΚΑΝ (ΕΚ) αριθμ. 199/2008 για τη συλλογή, διαχείριση και χρήση δεδομένων στον τομέα της αλιείας. Στο πλαίσιο του προγράμματος συλλέγονται στοιχεία εκφόρτωσης αλιευμάτων, βιολογικά, περιβαλλοντικά, τεχνικά και κοινωνικοοικονομικά δεδομένα, απαραίτητα για τη διαχείριση της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στη χώρα μας και στην εναρμόνιση των μέτρων με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Επιπλέον έχει καταρτισθεί το ολοκληρωμένο πρόγραμμα Παρακολούθησης και Καταγραφής Αλιευτικών Δραστηριοτήτων από το έτος 2015.

Τέλος, στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (200/60/ΕΚ) γίνεται συνεχής αξιολόγηση της Οικολογικής Κατάστασης 246 παράκτιων υδατικών συστημάτων, μέσω παρακολούθησης βιολογικών στοιχείων ποιότητας (φυτοπλαγκτόν, μακροφύκη, αγγειόσπερμα και μακροασπόνδυλα).

1.4 Προτεινόμενα νέα μέτρα προστασίας της βιοποικιλότητας.

1.4.1 Ένταξη της συστηματικής συλλογής δεδομένων και έρευνας για την αφθονία, κατανομή και δυναμική πληθυσμών των θαλάσσιων θηλαστικών, ερπετών και πτηνών στα προγράμματα περιβαλλοντικής παρακολούθησης της ΟΠΘΣ (MSFD monitoring programmes). Ενεργοποίηση της συμμετοχής της Ελλάδας στις δραστηριότητες της ACCOBAMS.

1.4.2 Ένταξη της συστηματικής συλλογής δεδομένων και έρευνας για την αφθονία, κατανομή και δυναμική πληθυσμών ψαριών και κεφαλοπόδων, στα προγράμματα περιβαλλοντικής παρακολούθησης της ΟΠΘΣ (MSFD monitoring programmes).

1.4.3 Ολοκλήρωση της χαρτογράφησης σε βυθούς που καλύπτονται από ενασβεστωμένα Ροδοφύκη (maerl habitats), όπως απαιτείται από τον ΚΑΝ 1967/2006.

1.4.4 Επικαιροποίηση των θαλασσίων ΖΕΠ και ΤΚΣ του δικτύου Natura 2000 και θέσπιση προτεραιοτήτων διαχείρισης και απαιτούμενων μέτρων διατήρησης. Σημειώνεται ότι κατά την 3η εξαετή έκθεση για την πρόοδο εφαρμογής της Οδηγίας των Οικοτόπων, η Ελλάδα πρότεινε νέες θαλάσσιες περιοχές, που συμπληρώνουν το υπάρχον δίκτυο, με στόχο το 10% των ελληνικών θαλασσών να διαθέτει καθεστώς αειφόρου διαχείρισης. Παράλληλα, προτάθηκε η διατήρηση των Φορέων Διαχείρισης των Εθνικών Θαλάσσιων Πάρκων και η εξασφάλιση της χρηματοδότησής τους από το Πράσινο Ταμείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο: Μέτρα για τα μη αυτόχθονα είδη

2.1 Στόχοι και προτεραιότητες

Τα μη - αυτόχθονα (αλλόχθονα ή ξενικά) είδη στις ελληνικές θάλασσες μπορούν να διακριθούν σε δύο κατηγορίες: στα είδη που φθάνουν μέσω της διώρυγας του Σουέζ (αναφέρονται διεθνώς ως Λεσεψιανά είδη) και στα είδη που φθάνουν μέσω της ανθρώπινης δραστηριότητας (ενυδρεία, υδατοκαλλιέργεια, ναυσιπλοΐα). Οι δύο αυτές κατηγορίες πρέπει να αξιολογηθούν με διαφορετικό τρόπο ως προς την επίτευξη της ΚΠΚ.

Α) Λεσεψιανά είδη

Στην αρχική αξιολόγηση των θαλασσών της Ελλάδας (2012) αναφέρεται ότι οι ελληνικές θάλασσες δεν μπορούν να επιτύχουν την ΚΠΚ ως προς τον Περιγραφέα D2, λόγω της μεγάλης παρουσίας ξενικών ειδών που φθάνουν μέσω της διώρυγας του Σουέζ. Τα στοιχεία της ελληνικής βάσης δεδομένων για τα ξενικά είδη ELNAIS (http://elnais.hcmr.gr) επιβεβαιώνουν την άποψη αυτή. Συνεπώς, η Ελλάδα θα πρέπει να θεωρήσει ότι τα Λεσεψιανά είδη, που δεν προέρχονται από άμεση ανθρωπογενή δραστηριότητα, ως ιδιαίτερη κατηγορία ειδών. Εξ’ άλλου υπάρχει ειδική πρόβλεψη στο άρθρο 14(α) της ΟΠΘΣ. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα μη αυτόχθονα χωρο-κατακτητικά είδη, δηλαδή αυτά που τείνουν να εξαπλωθούν υπέρμετρα εκτοπίζοντας τα αυτόχθονα είδη.

Β) Μη - Λεσεψιανά είδη

Για τα μη - Λεσεψιανά είδη η επίτευξη της ΚΠΚ εξαρτάται από τα μέτρα που λαμβάνονται ή πρόκειται να ληφθούν για τον περιορισμό τους. Το θαλάσσιο περιβάλλον της Ελλάδας θεωρείται ότι είναι σε καλή περιβαλλοντική κατάσταση, αν:

- Τα μη-αυτόχθονα είδη δεν επικρατούν στην αφθονία / βιομάζα της ταξινομικής ομάδας τους, μέσα σε ένα κυρίαρχο τύπο οικοτόπου, και ιδιαίτερα στις περιοχές του δικτύου Natura 2000 και στα Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα.

- Η εισαγωγή των μη - αυτόχθονων ειδών που έχουν εισαχθεί απευθείας στα ύδατα της Ελλάδας από τις ανθρώπινες δραστηριότητες όπως η ναυτιλία, η υδατοκαλλιέργεια και το εμπόριο ενυδρείων, ελαχιστοποιείται.

- Τα μη - αυτόχθονα είδη που είναι εγκατεστημένα σε λιμάνια, μαρίνες, εγκαταστάσεις υδατοκαλλιέργειας δεν εξαπλώνονται σε άλλες περιοχές.

2.2 Κενά γνώσεων και δεδομένων

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη εθνικής και διεθνούς συνεργασίας για την έρευνα, την ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών και τη διαχείριση ξένων ειδών, δημιουργήθηκε το έτος 2007 ένα δίκτυο εμπειρογνωμόνων, το ΕΛΝΑΪΣ (Ελληνικό Δίκτυο για τα Διηθητικά Υδρόβια Είδη), με έδρα το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ). Δεκατέσσερα Ερευνητικά Ιδρύματα / Πανεπιστήμια και περισσότεροι από 77 επιστήμονες διεξάγουν επί του παρόντος έρευνα σχετική με τα υδρόβια ξένα είδη (θαλάσσια και γλυκά νερά) στην Ελλάδα. Παρά την συστηματική καταγραφή των μη - αυτόχθονων ειδών στην βάση δεδομένων ELNAIS του ΕΛΚΕΘΕ, η παρουσία μεγάλου αριθμού λιμανιών και υδατοκαλλιεργειών στις θάλασσες της Ελλάδας, αυξάνει καθημερινά την πιθανότητα εμφάνισης μη - αυτόχθονων ειδών.

2.3 Υπάρχοντα μέτρα προστασίας από τα μη - αυτόχθονα είδη.

2.3.1 Μέτρα προστασίας από την απόρριψη έρματος

Αναφορικά με την απόρριψη έρματος από τα πλοία στο θαλάσσιο περιβάλλον ισχύουν οι κανονισμοί των διεθνών οργανισμών (IMO και MARPOL). Επισημαίνεται ότι προς αποφυγήν εισαγωγής ξενικών ειδών από την ναυτιλία, εφαρμόζονται οι Κανονισμοί της ΔΣ Διαχείρισης Θαλασσίου Έρματος από πλοία (BWMC) και οι Κατευθυντήριες Γραμμές του IMO (σε ισχύ από 8-9-2017).

2.3.2 Μέτρα προστασίας από την υδατοκαλλιέργεια

Η Ελλάδα, στο πλαίσιο διασφάλισης της επαρκούς προστασίας των υδάτινων ενδιαιτημάτων από τους κινδύνους που συνδέονται με τη χρήση μη - αυτόχθονων ειδών στην υδατοκαλλιέργεια, εφαρμόζει τον ΚΑΝ 708/2007 «Για τη χρήση στην υδατοκαλλιέργεια ξένων και απόντων σε τοπικό επίπεδο ειδών», ο οποίος τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον ΚΑΝ (ΕΚ) 535/2008 της Επιτροπής «Θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής, του ΚΑΝ (ΕΚ) 708/2007» και του ΚΑΝ (ΕΚ) 506/2008 της Επιτροπής «Τροποποίηση του παραρτήματος IV του ΚΑΝ (ΕΚ) 708/2007». Τέλος με τον ΚΑΝ (ΕΕ) 304/2011 του ΕΚ και του Συμβουλίου προστέθηκαν λεπτομέρειες που αφορούν μεταξύ άλλων και τα κλειστά συστήματα υδατοκαλλιεργειών. Οι ανωτέρω κανονισμοί, σε συνδυασμό με το ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-3-2011), καθορίζουν το πλαίσιο που διέπει τις πρακτικές υδατοκαλλιέργειας σε σχέση με ξένα και απόντα σε τοπικό επίπεδο είδη, για την εκτίμηση και ελαχιστοποίηση των δυνητικών επιπτώσεων των ειδών αυτών και των τυχόν συνδεόμενων -μη στοχευόμενων- ειδών στα υδατικά ενδιαιτήματα, καθώς και την συμβολή στην αειφόρο ανάπτυξη του κλάδου.

Με την αριθμ. 165837/17-12-2009 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 2594/Β΄/31-12-2009), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την αριθμ. 3702/76929/20-6-2013 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1639/Β΄/2-7-2013) ορίστηκαν: (α) η Δ/νση Αλιευτικών Εφαρμογών και ΕΑΠ του ΥΠΑΑΤ, ως αρμόδια αρχή υπεύθυνη για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις του κανονισμού, συνεπικουρούμενη από τη Δ/νση Υδατοκαλλιεργειών και Εσωτερικών Υδάτων και (β) οι Υπηρεσίες Αλιείας των Περιφερειακών Ενοτήτων ως αρμόδιες αρχές για την έκδοση και χορήγηση αδειών μετακίνησης.

2.3.3 Μέτρα προστασίας από άλλες δραστηριότητες

Λόγω της σοβαρότητας του προβλήματος εισαγωγής ξενικών ειδών στην Ευρώπη από άλλες δραστηριότη-

τες (πέραν της υδατοκαλλιέργειας), το Συμβούλιο της ΕΕ εξέδωσε τον ΚΑΝ (ΕΕ) 1143/2014 για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών, καθώς και τους ακόλουθους κανονισμούς που συνδέονται με αυτόν [ΚΑΝ 2016/1141 (Adopting list), ΚΑΝ 2016/145 (Document of Evidence), ΚΑΝ 2017/1454 (Format of Reporting), ΚΑΝ 2017/1263 (Updating list)].

2.3.4 Μέτρα ενημέρωσης του κοινού

Η Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Αλιείας του ΥΠΑΑΤ εφαρμόζει προγράμματα ενημέρωσης σχετικά με την εμφάνιση και τα χαρακτηριστικά ξενικών ειδών που αλιεύονται στις θάλασσες της Ελλάδας και είναι επικίνδυνα για την δημόσια υγεία. Σχετικές ενημερώσεις προς τους επαγγελματίες και ερασιτέχνες αλιείς έχουν εκδοθεί για το λαγοκέφαλο και το λεονταρόψαρο.

2.3.5 Άλλα μέτρα προστασίας

Η Σύμβαση CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) ρυθμίζει το διεθνές εμπόριο ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας που απειλούνται με εξαφάνιση. Η χώρα μας συμμετέχει στη Σύμβαση μεμονωμένα ως κράτος-μέρος, αλλά και ως μέλος ενιαίου Οργανισμού Κρατών (ΚΜ της ΕΕ) και εφαρμόζει σ’ ότι αφορά τις δεσμεύσεις και υποχρεώσεις που αποδέχθηκε προσχωρώντας στη Σύμβαση CITES, τους σχετικούς, με τη Σύμβαση, Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι επιβάλλουν αυστηρότερα μέτρα προστασίας και διακίνησης των ειδών CITES.

Η εφαρμογή της Σύμβασης, των σχετικών με αυτήν Κανονισμών της ΕΕ, καθώς και του εθνικού θεσμικού πλαισίου εντός της Ελληνικής επικράτειας και η τήρηση των προβλεπόμενων από αυτήν διατάξεων είναι έργο των Ελληνικών Διαχειριστικών Αρχών CITES, των Δασικών Υπηρεσιών, των Τελωνιακών Αρχών και της Ελληνικής Αστυνομίας. Οι άδειες και τα πιστοποιητικά CITES εκδίδονται αποκλειστικά από τις Διαχειριστικές Αρχές CITES και είναι ανεξάρτητες από τυχόν άλλα δικαιολογητικά που απαιτούνται για υγειονομικές, τελωνειακές, συναλλαγματικές και λοιπές διαδικασίες όπως έχουν ενδεχόμενα καθορισθεί από άλλες αρχές ή υπηρεσίες.

2.4 Προτεινόμενα νέα μέτρα προστασίας

2.4.1 Προετοιμασία καταλόγου (via ELNAIS και ESENIAS Tools) κατάταξης των μη - αυτόχθονων ειδών, ανάλογα με την πιθανότητα εξάπλωσής τους και τους ενδεχόμενους κινδύνους για την αυτόχθονη πανίδα και χλωρίδα.

2.4.2 Προετοιμασία σχεδίων δράσης για τα είδη που είναι επικίνδυνα για την δημόσια υγεία ή για την αυτόχθονη πανίδα και χλωρίδα, σε συνεργασία με τη δράση COST TD 1209 European Information System for Alien Species).

2.4.3 Ένταξη της συστηματικής συλλογής δεδομένων και έρευνας για την αφθονία, κατανομή και δυναμική πληθυσμών των μη αυτόχθονων ειδών (με έμφαση στα χωρο-κατακτητικά είδη) στα προγράμματα περιβαλλοντικής παρακολούθησης της ΟΠΘΣ (MSFD monitoring programmes).

2.4.4 Εντατικοποίηση της κατάρτισης προγραμμάτων για την ευαισθητοποίηση των πολιτών, με την βοήθεια των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και εφαρμογών του διαδικτύου (blogs, ιστοτόπων, ερασιτεχνών συλλεκτών οστράκων, αυτοδυτών, σχολικών δραστηριοτήτων περιβαλλοντικής αγωγής).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: Μέτρα για τα αλιεύματα εμπορικού ενδιαφέροντος

3.1 Στόχοι και προτεραιότητες

Για την επίτευξη και διατήρηση της ΚΠΚ στα θαλάσσια ύδατα της Ελλάδας απαιτείται:

- Η επίτευξη και διατήρηση των κριτηρίων και των περιβαλλοντικών δεικτών που ορίστηκαν στα προγράμματα περιβαλλοντικής παρακολούθησης της ΟΠΘΣ. Σύμφωνα με την αρχική αξιολόγηση, τα κύρια είδη - στόχοι της αλιευτικής δραστηριότητας στην υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου και του Ιονίου βρίσκονται σε ΚΠΚ, ενώ μικρές αποκλίσεις καταγράφονται σε είδη που ζουν σε μεγαλύτερα βάθη.

- Η επίτευξη και διατήρηση των κριτηρίων και των περιβαλλοντικών δεικτών που ορίστηκαν στα προγράμματα περιβαλλοντικής παρακολούθησης της ΟΠΘΣ. Σύμφωνα με την αρχική αξιολόγηση ορισμένα πελαγικά είδη - στόχοι της αλιευτικής δραστηριότητας (π.χ. σαρδέλα) παρουσιάζουν αποκλίσεις από την ΚΠΚ.

3.2 Κενά γνώσεων και δεδομένων

Η εκτίμηση των αλιευτικών αποθεμάτων / πληθυσμών διακρίνεται σε δύο κατηγορίες:

(α) εκτίμηση που προέρχεται από κατάλληλους δείκτες αλιευτικής πίεσης και βιομάζας και

(β) εκτίμηση που δεν βασίζεται στους προαναφερθέντες δείκτες, αλλά μόνον σε χρονοσειρές εξειδικευμένων δεικτών (αναπαραγωγική ικανότητα).

Στην πρώτη περίπτωση, αλιευτικά δεδομένα χρησιμοποιούνται για να εκτιμηθεί η κατάσταση του αλιευτικού αποθέματος, μέσω κριτηρίων αλιευτικής πίεσης ή / και βιομάζας. Η ηλικία του πληθυσμού και οι δείκτες κατανομής μεγεθών δεν χρησιμοποιούνται λόγω έλλειψης κατάλληλων δεδομένων. Στην δεύτερη περίπτωση, χρησιμοποιούνται οι τάσεις των δεικτών βιομάζας που προέρχονται από χρονοσειρές πειραματικής αλιείας (π.χ. ερευνητικό πρόγραμμα «MedITS»). Αξίζει να σημειωθεί ότι δεδομένα αυτής της κατηγορίας δεν υπάρχουν μετά το 2008 και συνεπώς δεν είναι δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων.

3.3 Υπάρχοντα μέτρα προστασίας των αλιευμάτων εμπορικής σημασίας.

3.3.1 Γενικό κανονιστικό πλαίσιο.

Η Ελλάδα, μέσω της Γενικής Δ/νσης Βιώσιμης Αλιείας του ΥΠΑΑΤ, εφαρμόζει το Εθνικό Πρόγραμμα Συλλογής Αλιευτικών Δεδομένων (ΕΠΣΑΔ), με το οποίο συλλέγονται στοιχεία εκφόρτωσης αλιευμάτων, βιολογικά, περιβαλλοντικά, τεχνικά και κοινωνικοοικονομικά δεδομένα απαραίτητα για τη διαχείριση της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στη χώρα μας, καθώς την εναρμόνιση των μέτρων με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, σύμφωνα με το ΚΑΝ (ΕΕ) 1380/2013 «σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των ΚΑΝ (ΕΚ) 1954/2003 και ΚΑΝ (ΕΚ) 1224/2009 του Συμβουλίου και την κατάργηση των ΚΑΝ (ΕΚ) 2371/2002 και ΚΑΝ (ΕΚ) 639/2004 του

Συμβουλίου και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου».

3.3.2 Μέτρα ολοκληρωμένου σχεδιασμού

Από το έτος 2015, στη Γενική Δ/νση Βιώσιμης Αλιείας του ΥΠΑΑΤ, λειτουργεί το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Παρακολούθησης και Καταγραφής Αλιευτικών Δραστηριοτήτων (ΟΣΠΑ), σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 2287/40083/2015, ΦΕΚ Β΄/24-4-2015), για την υποβολή δεδομένων από τις επιχειρήσεις του τομέα αλιείας.

Αναφορικά με το τομέα των υδατοκαλλιεργειών, με την αριθμ. 317222/2011 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού (ΦΕΚ 2505/4-11-2011) έχει εγκριθεί το «Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού» και έχει συνταχθεί το «Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών στην Ελλάδα 2014-2020», βάσει των κοινών στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών που εκδόθηκαν από την Ε. Επιτροπή [COM (2013) 229 τελικό /29-4-2013].

3.3.3 Ειδικά μέτρα προστασίας των ιχθυο - αποθεμάτων

- Πληθώρα τεχνικών μέτρων που καθορίζουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των αλιευτικών εργαλείων, όπως ελάχιστο άνοιγμα ματιού σε δίχτυα για τη μείωση σύλληψης υπομεγέθων αλιευμάτων, μέγιστο μήκος και άλτος διχτυών, ελάχιστο μέγεθος αγκιστριών, μέγιστος αριθμός αγκιστριών, καθώς και σειρά κανόνων χρήσης και λειτουργίας των αλιευτικών εργαλείων (απόσταση από ακτή, ελάχιστα βάθη, χρονική διάρκεια, επιτρεπτή περίοδος μέσα στο 24ωρο κ.α.).

- Πληθώρα χωρο - χρονικών απαγορεύσεων, ανά αλιευτικό εργαλείο και ανά γεωγραφική περιοχή, με στόχο την προστασία νηπιακών / αναπαραγωγικών πεδίων και ευαίσθητων οικοσυστημάτων.

- Αλιευτικά Διαχειριστικά Σχέδια για τα δυναμικά αλιευτικά εργαλεία μηχανότρατα, βιντζότρατα και γρι-γρι, τα οποία εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

- Απαγόρευση της αλιείας σε πέντε (5) Τεχνητούς Υφάλους (ΤΥ), με κάθε αλιευτικό εργαλείο και μέσο, για την αποκατάσταση των τοπικών αλιευτικών αποθεμάτων.

- Απαγόρευση κάθε είδους αλιευτικής δραστηριότητας σε βάθη άνω των 1000 m.

- Ολοκληρωτική απαγόρευση συγκεκριμένων αλιευτικών εργαλείων και πρακτικών.

- Ελάχιστα μεγέθη αλίευσης για 55 εμπορικά είδη.

- Κανόνες που διέπουν την ερασιτεχνική αλιεία.

- Εφαρμογή της πανευρωπαϊκής εκστρατείας ενημέρωσης με τίτλο «Τρώω, Αγοράζω, Πουλάω Ψάρι Υπεύθυνα» με σκοπό την εξασφάλιση της βιώσιμης αλιείας στην Μεσόγειο, καθώς και στην κατανάλωση γόνου, με κεντρικό μήνυμα «Αφήνω το γόνο να γίνει γονιός», για την διασφάλιση της ανανεωσιμότητας και της επάρκειας των ιχθυο-αποθεμάτων της χώρας.

- Όροι και προϋποθέσεις άσκησης αλιείας των άκρως μεταναστευτικών ειδών τόνου (Thunnus thynnus BFT), μακρύπτερου τόνου (Thunnus alalunga ALB) και ξιφία (Xiphias gladius SWO), όσον αφορά τη χορήγηση αδειών αλίευσης τόνου (τροποποίηση της υπουργική απόφαση 5632/104626/2015, ΦΕΚ Β 2151/2015).

- Ύπαρξη αλιευτικού κώδικα.

- Με τους κανονισμούς (ΕΚ) 1224/2009 και (ΕΕ) 404/2011, θεσπίστηκε το κοινοτικό σύστημα ελέγχου, με το οποίο επιβάλλονται νέα μέτρα και επεκτείνονται ήδη εφαρμοσμένα μέτρα, όπως για παράδειγμα το δορυφορικό Σύστημα Παρακολούθησης Σκαφών (VMS). Σημαντικό εργαλείο για τον έλεγχο της αλιείας και τη διατήρηση της αλιευτικής ικανότητας του στόλου στα επιτρεπόμενα επίπεδα (εντός των ορίων αναφοράς), σε επίπεδο χώρας αποτελεί το Εθνικό Αλιευτικό Μητρώου (ΕΑΜ), στο οποίο περιλαμβάνονται οι ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τη δραστηριότητα των σκαφών.

- Υλοποίηση συγκεκριμένων Μέτρων (μέτρα προσαρμογής αλιευτικού στόλου, μέτρα κοινού ενδιαφέροντος προστασίας και ανάπτυξης της υδρόβιας χλωρίδας και πανίδας, μέτρα αειφόρου ανάπτυξης αλιευτικών περιοχών) στο πλαίσιο των Αξόνων Προτεραιότητας του ΕΠΑΛ 2007 - 2013.

3.4 Προτεινόμενα νέα μέτρα προστασίας

3.4.1 Επανακαθορισμός επαγγελματικότητας των αλιέων και επικαιροποίηση του επαγγελματικού αλιευτικού μητρώου (Μηδενικό Κόστος, προωθείται ήδη σε νομοσχέδιο του ΥΠΑΑΤ).

3.4.2 Κωδικοποίηση και επικαιροποίηση αλιευτικής νομοθεσίας (Κάλυψη Κόστους: οι πόροι για υλοποίηση μπορούν να προέλθουν από το ΕΠΑΛ 2014-2020, καθώς σχετικές πρωτοβουλίες αποτελούν επιλέξιμες δράσεις προς χρηματοδότηση στον Άξονα Προτεραιότητας 1 «Βελτίωση της Διαχείρισης της Αλιείας» http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/doc/op-greece_el.pdf).

3.4.3 Προώθηση προτύπων πιστοποίησης βιωσιμότητας αλιείας - Marine Stewardship Council (MSC) (Κάλυψη Κόστους: οι πόροι για υλοποίηση μπορούν να προέλθουν από το ΕΠΑΛ 2014-2020, αφού σχετικές πρωτοβουλίες αποτελούν επιλέξιμες δράσεις προς χρηματοδότηση στον Άξονα Προτεραιότητας 1: «Βελτίωση της Διαχείρισης της Αλιείας ενισχύοντας την παρακολούθηση της αλιείας μέσω της γνώσης της κατάστασης τον ιχθυοαποθεμάτων καθώς και της ενίσχυσης της έρευνας και εφαρμογής αειφόρων διαχειριστικών συστημάτων αλιείας» http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/doc/op-greece_el.pdf).

3.4.4 Προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης τον αλιέων και των καταναλωτών (Κάλυψη Κόστους: οι πόροι για υλοποίηση μπορούν να προέλθουν από το ΕΠΑΛ 2014-2020, αφού σχετικές πρωτοβουλίες αποτελούν επιλέξιμες δράσεις προς χρηματοδότηση στον Άξονα Προτεραιότητα 1: «Εκπόνηση και εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων που ωθούν τους αλιείς να ενεργούν κατά τρόπον ώστε να συμβάλλουν στην επίτευξη της επιδιωκόμενης καλής περιβαλλοντικής κατάστασης» http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/doc/op-greece_el.pdf).

3.4.5 Εκτίμηση της πίεσης που ασκείται από την ερασιτεχνική αλιεία στα ιχθυοαποθέματα και αδειοδότηση, έλεγχος και ρύθμιση αυτής (Κάλυψη Κόστους: οι πόροι για υλοποίηση μπορούν να προέλθουν από το ΕΠΑΛ 2014-2020, αφού σχετικές πρωτοβουλίες αποτελούν επιλέξιμες δράσεις προς χρηματοδότηση στον Άξονα

Προτεραιότητας 3: «Παρακολούθηση στη θάλασσα των εμπορικών και ερασιτεχνικών αλιευτικών δραστηριοτήτων» http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/doc/op-greece_el.pdf).

3.4.6 Εφαρμογή της νομοθεσίας μέσω καινοτόμων μεθόδων αποτελεσματικού ελέγχου και παρακολούθησης (Κάλυψη Κόστους: οι πόροι για υλοποίηση μπορούν να προέλθουν από το ΕΠΑΛ 2014-2020, αφού σχετικές πρωτοβουλίες αποτελούν επιλέξιμες δράσεις προς χρηματοδότηση στον Άξονα Προτεραιότητας 3: «Ανάπτυξη καινοτόμων συστημάτων ελέγχου και παρακολούθησης και εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων για τον έλεγχο της αλιείας, συμπεριλαμβανομένων της ανάλυσης του γενετικού υλικού (DNA) των ιχθύων και της δημιουργίας ιστοτόπων συναφών με τον έλεγχο» http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/doc/op-greece_el.pdf).

3.4.7 Μείωση ανεπιθύμητων αλιευμάτων που αποτελεί απαίτηση τις αναθεωρημένης Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής - COM 13080/2013 Art.14. Προκειμένου να επιτευχθεί μείωση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων θα χρειαστεί προσαρμογή των διάφορων αλιευτικών πρακτικών ύστερα από εκπόνηση στοχευόμενων πιλοτικών μελετών, ώστε να εκτιμηθεί η καταλληλότητα και η αποδοτικότητα επί μέρους μέτρων (π.χ. αύξηση της επιλεκτικότητας, επιβολής χωροχρονικών απαγορεύσεων κλπ.). Ένα πρώτο βήμα θα ήταν η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων από ήδη υπάρχουσες προσπάθειες (π.χ. ερευνητικό πρόγραμμα EPILEXIS).

3.4.8 Κατάρτιση ενιαίου Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου με προβλέψεις για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια.

3.4.9 Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020, που έχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αξιοποιεί τους πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας για την επίτευξη των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής. Μέρος των πόρων του προγράμματος προβλέπεται να διατεθούν στους κάτωθι τομείς:

- στον τομέα της αλιείας (186,2 εκατ. €) στηρίζοντας μέτρα καινοτομίας, συμπράξεων μεταξύ αλιέων και επιστημόνων, επενδύσεων επί των σκαφών, αλιευτικός τουρισμός, προστασίας και αποκατάστασης της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, καθώς και επενδύσεις σε υποδομές (αλιευτικοί λιμένες, τόποι εκφόρτωσης, ιχθυόσκαλες και αλιευτικά καταφύγια).
- στην ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών (54,2 εκατ. €), μέσω της εφαρμογής στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων.
- στην ενίσχυση εφαρμογής της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (92 εκατ. €) στηρίζοντας τη συλλογή αλιευτικών δεδομένων και την υλοποίηση του συστήματος ελέγχου, επιθεώρησης και επιβολής.
- στην ενίσχυση της εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής (6 εκατ. €) στηρίζοντας τη λειτουργία του Κοινού Περιβάλλοντος Ανταλλαγής Πληροφοριών για την επιτήρηση του θαλάσσιου τομέα της Ένωσης.

Επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 διενεργήθηκε εκτίμηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των επιπτώσεων, του προγράμματος στο περιβάλλον, καθώς και ανάλυση του κόστους – οφέλους αυτού. Κατά την κατάρτιση του Προγράμματος ελήφθησαν υπόψη οι απαιτήσεις των στόχων της ΕΕ και της Ελλάδος σχετικά με την άσκηση περιβαλλοντικής πολιτικής, ενώ ελήφθησαν υπόψη και ενσωματώθηκαν οι αρχές της αειφορίας και η προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, υπάρχει μέριμνα για την προστασία, διατήρηση και ενίσχυση του φυσικού πλούτου των θαλασσών, την αποδοτική χρήση των αλιευτικών πόρων, τη βελτίωση της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης και της συνοχής της πολιτικής περί θαλασσών και αλιείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο: Μέτρα για τα θαλάσσια τροφικά δίκτυα

4.1 Στόχοι και προτεραιότητες

Τα μέτρα προστασίας των θαλάσσιων τροφικών δικτύων σχετίζονται άμεσα με εκείνα της βιοποικιλότητας (βλέπε Κεφάλαιο 1ο) και ιδιαίτερα με τα μέτρα προστασίας του βένθους και του πλαγκτού, καθώς και με τα μέτρα προστασίας της βιοποικιλότητας των ψαριών και των κεφαλοπόδων.

Λόγω της πολυπλοκότητας των θαλάσσιων τροφικών δικτύων ως κριτήριο της καλής δομής και λειτουργίας τους, επιλέχθηκε η μελέτη των ανώτερων τροφικών επιπέδων (ανώτεροι θηρευτές π.χ. σαρκοφάγα ψάρια), δεδομένου ότι η αφθονία του πληθυσμού τους και η διατήρηση του μεγέθους των ανώτερων θηρευτών εξαρτάται άμεσα από τα κατώτερα επίπεδα των δικτύων, από όπου αντλούν την τροφή τους. Για τον λόγο αυτό η επίτευξη και διατήρηση της ΚΠΚ ως προς την λειτουργία των τροφικών δικτύων στα θαλάσσια ύδατα της Ελλάδας θα εκτιμηθεί από:

- Την διατήρηση του ποσοστού βιομάζας των ανώτερων τροφικών επιπέδων σε σχέση με το σύνολο των αλιευμάτων.
- Την διατήρηση των πληθυσμών των μεγάλων πελαγικών ψαριών.

4.2 Κενά γνώσεων και δεδομένων

Τα δεδομένα για την εκτίμηση της ΚΠΚ των θαλάσσιων τροφικών πλεγμάτων προέρχονται από τα κριτήρια και τους περιβαλλοντικούς δείκτες του Περιγραφέα D1 και παρουσιάζουν προβλήματα ανάλογα με αυτά που περιγράφονται στην Παράγραφο 3.2 σχετικά με την εκτίμηση των αλιευτικών αποθεμάτων / πληθυσμών. Ιδιαίτερη σημασία αποτελεί η ένταξη της μελέτης του πλαγκτικού τμήματος του θαλάσσιου οικοσυστήματος, στο πρόγραμμα περιβαλλοντικής παρακολούθησης της ΟΠΘΣ, καθώς το τμήμα αυτό δεν είχε περιληφθεί σε προγενέστερες Οδηγίες.

4.3 Υπάρχοντα μέτρα προστασίας των θαλάσσιων τροφικών πλεγμάτων

Βλέπε παράγραφο 3.3

4.4 Προτεινόμενα νέα μέτρα προστασίας

Βλέπε παράγραφο 3.4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο: Μέτρα προστασίας από τον ευτροφισμό

5.1 Στόχοι και προτεραιότητες

Το πρόβλημα του ευτροφισμού στις ελληνικές θάλασσες εντοπίζεται στα παράκτια ύδατα που βρίσκονται κοντά σε εκβολές ποταμών (π.χ. Θρακικό Πέλαγος) και

στους ημίκλειστους κόλπους, ιδιαίτερα σε αυτούς που υπάρχουν μεγάλες πόλεις (π.χ. εσωτερικός Σαρωνικός Κόλπος, Κόλπος Θεσσαλονίκης). Με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο, που δέχεται την επίδραση των μεγάλων διασυνοριακών ποταμών (Έβρος, Νέστος, Στρυμόνας) και των υδάτων της Μαύρης Θάλασσας, οι ελληνικές θάλασσες χαρακτηρίζονται ολιγοτροφικές.

Συνεπώς, οι ελληνικές θάλασσες επιτυγχάνουν την ΚΠΚ ως προς τον ευτροφισμό όταν:

- Ο ευτροφισμός που οφείλεται σε ανθρώπινες δραστηριότητες ελαχιστοποιείται ή/και εξαφανίζεται,
- Οι φυσικοχημικοί δείκτες οι οποίοι μπορούν να επηρεαστούν δυσμενώς από τον ευτροφισμό, ειδικά η διαύγεια του νερού, οι συγκεντρώσεις και αναλογίες των θρεπτικών αλάτων και οι συγκεντρώσεις του οξυγόνου, συμβαδίζουν με τις επικρατούσες φυσιογραφικές, γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες στην υδάτινη στήλη,
- Η αφθονία του φυτοπλαγκτού ή/και η συγκέντρωση της χλωροφύλλης –α, συμβαδίζουν με τις επικρατούσες φυσιογραφικές, γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες στην υδάτινη στήλη,
- Οι πληθυσμοί των καιροσκοπικών μακροφυκών βρίσκονται σε επίπεδα αφθονίας και πυκνότητας, τα οποία συμβαδίζουν με τις επικρατούσες φυσιογραφικές, γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες στην υδάτινη στήλη.

5.2 Κενά γνώσεων και δεδομένων

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης και των αναθεωρημένων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ), τα παράκτια υδατικά συστήματα της χώρας, από πλευράς οικολογικής κατάστασης, σε ποσοστό περί το 80% βρίσκονται σε «υψηλή» και «καλή» κατάσταση, περί το 19% σε «μέτρια», ενώ περί το 1% αυτών βρίσκεται σε «ελλιπή» κατάσταση.

Παρά την ύπαρξη πολλών δεδομένων που συνδέονται με τον ευτροφισμό στις ελληνικές θάλασσες (συγκεντρώσεις θρεπτικών αλάτων, χλωροφύλλης-α, βιομάζας και πληθυσμιακής σύνθεσης φυτοπλαγκτού και φυτοβένθους), σπάνια υπάρχουν χρονοσειρές δεδομένων, που θα επέτρεπαν την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων για τις διαχρονικές τάσεις του ευτροφισμού στις ελληνικές θάλασσες.

5.3 Υπάρχοντα μέτρα προστασίας από τον ευτροφισμό

5.3.1 Λειτουργία Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Υδάτων (ΚΥΑ 140384/2011, ΦΕΚ 2017/Β΄/09-09-2011), σε εφαρμογή της ΟΠΥ (2000/60/ΕΚ), με το οποίο γίνεται παρακολούθηση βιολογικών και φυσικοχημικών στοιχείων ποιότητας (χλωροφύλλη-α, θρεπτικά, θερμοκρασία, οξυγόνο κλπ) για την εκτίμηση της οικολογικής ποιότητας των παράκτιων υδάτων της χώρας.

5.3.2 Πρόγραμμα Μέτρων της ΟΠΥ (Οδηγία 2000/60/ΕΚ), για την βελτίωση της κατάστασης των παράκτιων υδάτων, σύμφωνα με τα ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων.

5.3.3 Μέτρα που συνδέονται με την εφαρμογή της Οδηγίας 91/271/ΕΕC για την επεξεργασία και διάθεση αστικών λυμάτων, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 98/15/ΕΕ. Στην Ελλάδα η οδηγία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την κοινή υπουργική απόφαση 5673/400/1997 (Φ.Ε.Κ. 192 Β΄/14-3-1997). Το έτος 1999 καθορίστηκε ο κατάλογος των ευαίσθητων αποδεκτών (κοινή υπουργική απόφαση 19661/1982/1999, Φ.Ε.Κ. 1811 Β΄/29-9-1999), ο οποίος επικαιροποιήθηκε το έτος 2002 (κοινή υπουργική απόφαση 48392/939/3-2-2002 (Φ.Ε.Κ. 405 Β΄/3-4-2002). Σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν το 2016 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ποσοστό πραγματικού πληθυσμού των οικισμών της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ που εξυπηρετείται από ΕΕΛ ανέρχεται στο 90%, περιορίζοντας την απόρριψη ρυπαντικού φορτίου στο θαλάσσιο περιβάλλον. Με την κοινή υπουργική απόφαση 145116/2011, όπως τροποποιήθηκε με την κοινή υπουργική απόφαση 191002/2013, καθορίζονται τα μέτρα, οι όροι και οι διαδικασίες για την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων. Η επαναχρησιμοποίηση λυμάτων παραμένει περιορισμένη.

5.3.4 Μέτρα που συνδέονται με την εφαρμογή της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ για τη νιτρορύπανση, η οποία εναρμονίστηκε στην Εθνική Νομοθεσία με την κοινή υπουργική απόφαση 16190/1335/1997 (ΦΕΚ 519 Β’/25-6-1997). Τα μέτρα αποσκοπούν στην προστασία των υδάτων από τη ρύπανση που προκαλείται άμεσα ή έμμεσα από νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης και συνδέονται με τον χαρακτηρισμό ευπρόσβλητων ζωνών, θέσπιση Κωδικών Ορθής Γεωργικής Πρακτικής και την κατάρτιση Προγραμμάτων Δράσης (σειρά μέτρων για την πρόληψη και τη μείωση της νιτρορύπανσης), καθώς και επανεξέταση, τουλάχιστον ανά τετραετία, του χαρακτηρισμού ευπρόσβλητων ζωνών και των προγραμμάτων δράσης.

Συγκεκριμένα, για τις ευπρόσβλητες ζώνες έχουν θεσμοθετηθεί και εκπονούνται τα ακόλουθα Προγράμματα Δράσης.

- Πεδίο Θεσσαλίας (κοινή υπουργική απόφαση 25638/2905, ΦΕΚ 1422 Β΄/22-10-2001)
- Κωπαϊδικό Πεδίο (κοινή υπουργική απόφαση 20417/2520, ΦΕΚ 1195 Β΄/14-9-2001)
- Αργολικό Πεδίο (κοινή υπουργική απόφαση 20416/2519, ΦΕΚ 1196 Β΄/14-9-2001)
- Λεκάνη Πηνειού Ηλείας (κοινή υπουργική απόφαση 20418/2521, ΦΕΚ 1197 Β΄/14-9-2001)
- Λεκάνη Στρυμόνα (κοινή υπουργική απόφαση 50982/2309, ΦΕΚ 1894 Β΄/29-12-2006)
- Κάμπος Θεσσαλονίκης - Πέλλας – Ημαθίας (κοινή υπουργική απόφαση 16175/824, ΦΕΚ 530 Β΄/28-4-2006)
- Πεδιάδα Άρτας-Πρέβεζας (κοινή υπουργική απόφαση 50981/2308, ΦΕΚ 1895 Β΄/29-12-2006)

Με την υπουργική απόφαση 85167/820/2000 «Κώδικας Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την προστασία των νερών από νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης» (ΦΕΚ 477 Β΄/6-4-2000), όπως αναθεωρήθηκε με την υπουργική απόφαση 1420/82031/2015 (ΦΕΚ 1709 Β΄/17-8-2015) θεσπίστηκαν μέτρα, τα οποία είναι υποχρεωτικά για τις ευπρόσβλητες στη νιτρορύπανση ζώνες και προαιρετικά για την υπόλοιπη χώρα, με στόχο να εξασφαλίσουν ένα γενικό επίπεδο προστασίας όλων των υδάτων της χώρας.

5.3.5 Θεσμικό πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τα έργα και οι δραστηριότητες που σχετίζονται με το παράκτιο ή θαλάσσιο περιβάλλον.

5.4 Προτεινόμενα νέα μέτρα προστασίας

5.4.1 Ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε οικισμούς με πληθυσμό πάνω από 2.000 κατοίκους (συγχρηματοδότηση από κοινοτικούς πόρους).

5.4.2 Σχεδιασμός και εφαρμογή ορθών πρακτικών λειτουργίας και παρακολούθησης στις εγκαταστάσεις υδατοκαλλιέργειας.

5.4.3 Έργα επαναχρησιμοποίησης λυμάτων, κατά εφαρμογή της κοινής υπουργικής απόφασης 145116/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (συγχρηματοδότηση από κοινοτικούς πόρους).

5.4.4 Στο πλαίσιο επικαιροποίησης των υφιστάμενων και τη σύνταξη νέων Προγραμμάτων Δράσης, για τις ευπρόσβλητες ζώνες στη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης, έχει ξεκινήσει από τον Απρίλιο του 2017 η εκπόνηση έργου με θέμα «Μελέτη για τη σύνταξη προγραμμάτων δράσης στις ευπρόσβλητες από νιτρορύπανση περιοχές» στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020.

5.4.5 Εφαρμογή Προγράμματος Μέτρων της ΟΠΥ (Οδηγία 2000/60/ΕΚ), που συνδέονται με την βελτίωση της κατάστασης των παράκτιων υδατικών συστημάτων στη 1η αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) των Υδατικών Διαμερισμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο: Μέτρα για την ακεραιότητα του θαλάσσιου βυθού

6.1 Στόχοι και προτεραιότητες

Η ακεραιότητα του βυθού εκφράζεται τόσο με την φυσική κατανομή των βενθικών οικοτόπων, όσο και με την σύνθεση των βενθικών βιοκοινωνιών. Όπως και στην περίπτωση της προστασίας της βιοποικιλότητας, την ΚΠΚ της ακεραιότητας του βυθού εξασφαλίζεται όταν:

- εξακολουθούν να απαντούν όλα τα βενθικά ενδιαιτήματα, σύμφωνα με τις επικρατούσες φυσιογραφικές, γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες.

- οι πληθυσμοί τους βρίσκονται σε επίπεδα αφθονίας και πυκνότητας, τα οποία διασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη αφθονία των ειδών και την διατήρηση της πλήρους αναπαραγωγικής τους ικανότητας και επιπλέον τους επιτρέπουν να επιτύχουν και να διατηρήσουν την επιθυμητή κατάσταση διατήρησης.

- οι πληθυσμοί τους είναι σε καλή κατάσταση, όπως καταδεικνύεται από την αναπαραγωγική τους επιτυχία και τα επίπεδα επιβίωσης.

- ο αριθμός και η αφθονία των ευκαιριακών ειδών (opportunistic species) στις βενθικές βιοκοινωνίες δεν ξεπερνά τον αναμενόμενο σύμφωνα τις επικρατούσες φυσιογραφικές, γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες.

- οι πολυπαραμετρικοί βιοδείκτες που αναπτύχθηκαν για την εφαρμογή της ΟΠΥ βρίσκονται πάνω από το όριο της «καλής» οικολογικής κατάστασης.

6.2 Κενά γνώσεων και δεδομένων

Τα υπάρχοντα δεδομένα προέρχονται από τις περιοχές του δικτύου Natura και τους παράκτιους σταθμούς του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Υδάτων για την εφαρμογή της ΟΠΥ. Συνεπώς, τα όποια συμπεράσματα μπορούν να εξαχθούν θα έχουν τοπικό χαρακτήρα.

6.3 Υπάρχοντα μέτρα προστασίας της ακεραιότητας του βυθού

6.3.1 Μέτρα προστασίας του βυθού από συρόμενα αλιευτικά εργαλεία (βλ. παράγραφο 1.3).

6.4 Προτεινόμενα νέα μέτρα προστασίας

6.4.1 Ολοκλήρωση της χαρτογράφησης των βενθικών βιοκοινωνιών με προτεραιότητα στους βυθούς που καλύπτονται από ενασβεστωμένα Ροδοφύκη (τραγάνες), όπως προαναφέρθηκε στην παράγραφο 1.4.3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο: Μέτρα για την διατήρηση των υδρογραφικών συνθηκών

7.1 Στόχοι και προτεραιότητες

Με τον όρο υδρογραφικές συνθήκες περιγράφονται τα αβιοτικά χαρακτηριστικά του θαλάσσιου περιβάλλοντος, κυρίως η θερμοκρασία, η αλατότητα και η διαφάνεια των θαλάσσιων υδάτων. Η ΚΠΚ των θαλάσσιων υδάτων ως προς τις υδρογραφικές συνθήκες εξασφαλίζεται όταν:

- Οι ανθρώπινες κατασκευές και οι απορρίψεις θερμών νερών και άλμης δεν επηρεάζουν αρνητικά τα θαλάσσια οικοσυστήματα.

- Οι αλλαγές στα ενδιαιτήματα, λειτουργικές ομάδες/ομάδες ειδών/είδη, και στις φυσικοχημικές παραμέτρους, λόγω τέτοιων κατασκευών έχουν τοπικό χαρακτήρα.

7.2 Κενά γνώσεων και δεδομένων

Τα μόνα διαθέσιμα δεδομένα προέρχονται από αριθμητικές προσομοιώσεις που συνοδεύουν την διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης αντίστοιχων έργων και δραστηριοτήτων. Συνεπώς, υπάρχει κενό στην γνώση των επιπτώσεων της συγκεκριμένης ανθρώπινης δραστηριότητας στο θαλάσσιο περιβάλλον.

7.3 Υπάρχοντα μέτρα προστασίας των υδρογραφικών συνθηκών

Στο θεσμικό πλαίσιο (ν. 4014/2011, ΦΕΚ 209 Α΄/21-9-2011 και κανονιστικές πράξεις) για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των μεγάλων θερμοηλεκτρικών εργοστασίων ή εγκαταστάσεων αφαλάτωσης στην παράκτια ζώνη, καταγράφεται η χωρική έκταση που καταλαμβάνουν οι κατασκευές, περιγράφονται οι θέσεις σημειακών απορρίψεων και αξιολογούνται οι επιπτώσεις στην ευρύτερη περιοχή από τις προαναφερθείσες δραστηριότητες.

7.4 Προτεινόμενα μέτρα προστασίας

7.4.1 Επικαιροποίηση θεσμικού πλαισίου για την διάθεση των υγρών αποβλήτων σε επιφανειακούς αποδέκτες.

7.4.2 Κατάρτιση κατευθυντήριων οδηγιών για την αξιολόγηση των επιπτώσεων από την σημειακή απόρριψη άλμης ή/και ρευστών θερμικού περιεχομένου στο θαλάσσιο περιβάλλον

7.4.3 Καταγραφή δραστηριοτήτων όπως παράκτια έργα, βυθοκορήσεις, αντλήσεις πετρελαίου, υπεράκτιες ΑΠΕ και κατάρτιση μέτρων προστασίας από αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8ο: Μέτρα για τις συγκεντρώσεις ρύπων στο θαλάσσιο περιβάλλον

8.1 Στόχοι και προτεραιότητες

Η ΚΠΚ των θαλάσσιων υδάτων ως προς τις συγκεντρώσεις χημικών ρύπων εξασφαλίζεται όταν:

- Οι συγκεντρώσεις των χημικών ρύπων στο νερό, σε περιοχές υψηλής δραστηριότητας, στα ιζήματα και σε

οργανισμούς δεν ξεπερνούν επίπεδα για ετήσιους μέσους όρους και/ή μέγιστες επιτρεπόμενες συγκεντρώσεις, τα οποία είναι είτε κανονιστικά (καθορισμένα νομικά) ή αν δεν υπάρχουν τα προηγούμενα, βασίζονται σε τιμές αναφοράς για τα θαλάσσια ιζήματα και οργανισμούς των ελληνικών θαλασσών,

- Οι συγκεντρώσεις των χημικών ρύπων στα ιζήματα και στους οργανισμούς δεν συμβάλλουν σε περιστατικά οξείας ρύπανση ή μόλυνσης και στα επακόλουθα αποτελέσματά τους,

- Ο αριθμός των πετρελαιοκηλίδων και των παράνομων απορρίψεων ελαχιστοποιείται.

8.2 Κενά γνώσεων και δεδομένων

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης και των αναθεωρημένων ΣΔΛΑΠ, τα παράκτια υδατικά συστήματα της χώρας από πλευράς χημικής κατάστασης, σε ποσοστό περί το 48,4% βρίσκονται σε καλή κατάσταση και ποσοστό 51.6% σε άγνωστη κατάσταση.

Η αξιολόγηση των θαλάσσιων υδάτων των ελληνικών θαλασσών, ως προς τους χημικούς ρύπους σε ιζήματα και οργανισμούς, βάσει δεδομένων που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο της ΟΠΥ και του MEDPOL, καθώς και των τάσεων στην συχνότητα εμφάνισης πετρελαιοκηλίδων και παράνομων απορρίψεων, έδειξαν ότι τα θαλάσσια ύδατα της Ελλάδας βρίσκονται σε ΚΠΚ. Εξαίρεση αποτελούν οι περιοχές που γειτονεύουν με βιομηχανικές ζώνες, αν και η εφαρμογή των Οδηγιών μετά την ένταξή της στην ΕΕ περιόρισε αισθητά την χημική ρύπανση σε περιοχές που κατά την δεκαετία του ΄70 αποτελούσαν «θερμά σημεία» (hot spots).

8.3 Υπάρχοντα μέτρα προστασίας από την χημική ρύπανση

8.3.1 Λειτουργία Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Υδάτων (κοινή υπουργική απόφαση 140384/2011, ΦΕΚ 2017/Β΄/09-09-2011), σε εφαρμογή της ΟΠΥ (2000/60/ΕΚ), με το οποίο γίνεται παρακολούθηση της χημικής ποιότητας των παράκτιων υδάτων της χώρας.

8.3.2 Πρόγραμμα Μέτρων της ΟΠΥ (Οδηγία 2000/60/ΕΚ), για την βελτίωση της κατάστασης των παράκτιων υδάτων, σύμφωνα με τα ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων.

8.3.3 Απαγόρευση ή/και περιορισμοί σε απορρίψεις από σκάφη/πλοία και πρόβλεψη εγκαταστάσεων υποδοχής για λύματα και λάδια σκαφών σε λιμάνια (εφαρμογή MARPOL), μαρίνες και αλιευτικά καταφύγια, για την ελαχιστοποίηση ή/και εξάλειψη της ρύπανσης από σκάφη.

8.3.4 Περιορισμός των φορτίων χημικών ρύπων, μέσω της εφαρμογής των ορίων που αναφέρονται στους Εθνικούς Κανονισμούς Αλιείας και στο Πρόγραμμα Μέτρων της ΟΠΥ (2000/60/ΕΚ), όπως περιγράφονται στα ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας, περιλαμβανομένου και ειδικού νομικού πλαισίου αδειοδότησης για απορρίψεις από βιομηχανίες στα θαλάσσια ύδατα και τον ορισμό Επιτροπής για τη διαχείριση ατυχημάτων πετρελαιοκηλίδων.

8.3.5 Κατάρτιση σχεδίων δράσης αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών.

8.3.6 Κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σε μαρίνες και λιμάνια.

8.3.7 Θεσμικό πλαίσιο Ελέγχου Διαχείρισης και Ασφάλειας Πλοίων και Λιμενικών Εγκαταστάσεων.

8.4 Προτεινόμενα νέα μέτρα προστασίας

8.4.1 Εφαρμογή Προγράμματος Μέτρων της ΟΠΥ (Οδηγία 2000/60/ΕΚ), που συνδέονται με την βελτίωση της κατάστασης των παράκτιων υδατικών συστημάτων στη 1η αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων.

8.4.2 Σύνταξη κανονισμών για τις δραστηριότητες εξόρυξης υδρογονανθράκων σχεδίου έκτακτης ανάγκης για ρύπανση από υδρογονάνθρακες.

8.4.3 Εφαρμογή των κανονισμών και της διεθνούς συνθήκης διαχείρισης θαλασσίου έρματος από πλοία (BWMC). Κατευθυντήριες Γραμμές του IMO (θέση σε ισχύ 8.9.2017). Επίσης, πεδίο εφαρμογής τυγχάνουν οι σχετικοί Κανονισμοί της ΔΣ MARPOL σχετικά με απαγορεύσεις/περιορισμούς για λειτουργικές απορρίψεις πλοίων και την υποχρέωση χρήσης των διατιθεμένων ευκολιών στα λιμάνια από καταπλέοντα πλοία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9ο: Μέτρα για τις ρυπογόνες ουσίες σε εδώδιμα αλιεύματα

9.1 Στόχοι και προτεραιότητες

Το θαλάσσιο περιβάλλον της Ελλάδας θεωρείται ότι επιτυγχάνει την ΚΠΚ όταν οι συγκεντρώσεις των χημικών ρύπων στα θαλασσινά δεν υπερβαίνει επίπεδα για ετήσιους μέσους όρους ή/και μέγιστες επιτρεπόμενες συγκεντρώσεις, οι οποίες είναι ρυθμιστικές (νομικά καθορισμένες) ή αν δεν υπάρχουν, βασίζονται στις τιμές αναφοράς για τα θαλασσινά.

9.2 Κενά γνώσεων και δεδομένων

Η αξιολόγηση των Ελληνικών θαλάσσιων υδάτων ως προς τους χημικούς ρύπους στα εδώδιμα αλιεύματα από τις αρμόδιες Κρατικές Υπηρεσίες, αλλά και με βάση τα δεδομένα που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο της ΟΠΥ και του MEDPOL, έδειξαν ότι επιτυγχάνεται η ΚΠΚ.

9.3 Υπάρχοντα μέτρα προστασίας

9.3.1 β.δ. 142/1971, άρθρο 1 “Αλιεία υδρόβιων οργανισμών ... και προστασίας αυτών” (ΦΕΚ 49/Α΄/12-3-1971).

9.3.2 ΚΑΝ (ΕΕ) 1181/2006 για καθορισμό μέγιστων επιτρεπτών επιπέδων για ορισμένες ουσίες οι οποίες επιμολύνουν τα τρόφιμα.

9.3.3 ΚΑΝ (ΕΕ) αριθμ. 1379/2013 για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθμ. 1184/2006 και 1224/2009 του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 104/2000.

9.3.4 Έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την κατηγοριοποίηση και παρακολούθηση των περιοχών παραγωγής και μετεγκατάστασης ζώντων δίθυρων μαλακίων, από την Δ/νση Κτηνιατρικής του ΥΠΑΑΤ, σε εφαρμογή του άρθρου 5 του π.δ. 79/2007.

9.4 Προτεινόμενα νέα μέτρα προστασίας

9.4.1 Προτείνεται η εντατικοποίηση των δειγματοληψιών και μετρήσεων συγκεντρώσεων ρύπων από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10ο: Μέτρα για τον περιορισμό των θαλάσσιων απορριμμάτων

10.1 Στόχοι και προτεραιότητες

Η επίτευξη της ΚΠΚ ως προς τα θαλάσσια απορρίμματα στις θάλασσες της Ελλάδας πραγματοποιείται με την

ενσωμάτωση, των Ευρωπαϊκών Οδηγιών περί Στερεών Αποβλήτων (2008/98/ΕC Οδηγία Πλαίσιο για τα Στερεά Απόβλητα, 1999/31/ΕC Περί Υγειονομικής Ταφής Στερεών Αποβλήτων, 94/62/ΕC Περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασίας, 2015/720/ΕC Περί μείωσης της πλαστικής σακούλας μεταφοράς). Τα στερεά απορρίμματα καταλήγουν, μέσω των ποταμών και χειμάρρων, στις παραλίες και στην συνέχεια στον θαλάσσιο βυθό, αλλά και στα στομάχια θαλάσσιων οργανισμών (π.χ. χελώνες) που τα εκλαμβάνουν ως τροφή. Για να επιτευχθεί η ΚΠΚ θα πρέπει να ικανοποιούνται τα δύο κύρια κριτήρια:

- τα επίπεδα της πυκνότητας των θαλάσσιων απορριμμάτων στις παραλίες και στο θαλάσσιο πυθμένα να κυμαίνεται κάτω των οριακών τιμών που θεσμοθετούνται για τις συγκεκριμένες περιοχές ή υποπεριοχές.

- Τα επίπεδα της πυκνότητας των επιπλεόντων μικροαπορριμμάτων στην επιφάνεια της θάλασσας να κυμαίνονται κάτω των οριακών τιμών που θεσμοθετούνται για τις συγκεκριμένες περιοχές ή υποπεριοχές.

Επιπλέον, η ΚΠΚ κρίνεται και από το δευτερεύον κριτήριο:

- Η ποσότητα των θαλάσσιων απορριμμάτων που καταπίνεται από τα ψάρια να μην επηρεάζει δυσμενώς την υγεία των συγκεκριμένων ειδών.

Για να επιτευχθεί η ΚΠΚ απαιτείται σειρά θεσμοθετημένων διαχειριστικών μέτρων για τα απορρίμματα και αλλαγή συμπεριφοράς των πολιτών μέσω ενημερώσεων και επιμορφώσεων.

10.2 Κενά γνώσεων και δεδομένων

Αναφορικά με τη γενική εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης, διαπιστώνεται έλλειψη επαρκών πληροφοριών όσο αφορά στα θαλάσσια απορρίμματα και της επίδρασης αυτών στους θαλάσσιους οργανισμούς.

Η υπάρχουσα εμπειρία προέρχεται από ευρωπαϊκά προγράμματα ερευνητικών φορέων (π.χ. ερευνητικά προγράμματα τα οποία συντονίζει ή συμμετέχει το ΕΛΚΕΘΕ: IPA-Adriatic / DEFISHGEAR, EU-FP-7 / CLEANSEA, PERSEUS, EraNet / MERMAID, MEDCIS, Interreg-MED / MEDSEALITTER), καθώς και την δραστηριότητα ακαδημαϊκών φορέων (π.χ. ερευνητικά προγράμματα του Εργαστηρίου Θαλάσσιας Γεωλογίας και Γεωφυσικής του Πανεπιστημίου Πατρών).

Στο πλαίσιο του προγράμματος παρακολούθησης της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης στις ακτές της Ελλάδας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 2006/7/ΕΚ για τα νερά κολύμβησης, όπως ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την κοινή υπουργική απόφαση 8600/416/Ε103/2009 (ΦΕΚ 356 Β΄/26-2-2009), περιλαμβάνεται η κατηγορία οπτικά παρακολουθούμενων παραμέτρων (κατάλοιπα πίσσας, γυαλιά, πλαστικά, καουτσούκ ή οποιαδήποτε άλλα απορρίμματα), η οποία καταγράφεται ως ύπαρξη ή απουσία (ΝΑΙ/ΟΧΙ).

10.3 Υπάρχοντα μέτρα (πρωτοβουλίες) προστασίας από τα θαλάσσια απορρίμματα

Λόγω της σοβαρότητας του προβλήματος των απορριμμάτων στις ελληνικές θάλασσες, αλλά και την Μεσόγειο γενικότερα, έχει αναπτυχθεί μια σειρά πρωτοβουλιών για την προστασία των θαλασσών. Τα θεσμικά μέτρα περιέλαβαν την κατάρτιση νομικού πλαισίου για:

10.3.1 Τον καθορισμό μέτρων και όρων για τη διαχείριση των πολυχλωροδιφαινυλίων και πολυχλωροτριφαινυλίων με την κοινή υπουργική απόφαση 7589/731/2000.

10.3.2 Τις Συσκευασίες και την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών άλλων προϊόντων και την Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) με τον ν. 2939/2001, όπως ισχύει.

10.3.3 Τα Μέτρα και τους όρους για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων με την κοινή υπουργική απόφαση 29407/3508/2002.

10.3.4 Τα Μέτρα και τους όρους για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων και τον Εθνικό και Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης, με την κοινή υπουργική απόφαση 50910/2727/2003.

10.3.5 Τον καθορισμό του ύψους των ανταποδοτικών τελών από ατομικά ή συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών / άλλων προϊόντων, με την κοινή υπουργική απόφαση 104826/2004.

10.3.6 Την ξεχωριστή αναγραφή της χρηματικής εισφοράς επί των τιμολογίων πώλησης σε όλα τα στάδια πώλησης των ελαστικών των οχημάτων, των ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, των οχημάτων, των λιπαντικών ελαίων, εκτός των τιμολογίων που απευθύνονται στους τελικούς αγοραστές χρήστες – επιτηδευματίες, με την κοινή υπουργική απόφαση 112145/2004.

10.3.7 Τα μέτρα και τους όρους για την εναλλακτική διαχείριση των μεταχειρισμένων ελαστικών των οχημάτων και το πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείρισή τους, με το π.δ. 109/2004.

10.3.8 Τα μέτρα και τους όρους του προγράμματος για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις των Οδηγιών 2002/95 «σχετικά με τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών σε είδη ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού» και 2002/96 «σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού» του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 2003», με το π.δ. 117/2004.

10.3.9 Την Έγκριση Γενικών Τεχνικών Προδιαγραφών για την διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, με την κοινή υπουργική απόφαση 24944/1159/2006.

10.3.10 Την Έγκριση Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων, με την κοινή υπουργική απόφαση 8668/2007.

10.3.11 Τον καθορισμό του ύψους των ανταποδοτικών τελών από ατομικά ή συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών / άλλων προϊόντων για την έκδοση πιστοποιητικού εναλλακτικής διαχείρισης (Π.Ε.Δ), με την κοινή υπουργική απόφαση 9303/454/2009.

10.3.12 Τα μέτρα και τους όρους του προγράμματος για την εναλλακτική διαχείριση των χρησιμοποιημένων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, με την κοινή υπουργική απόφαση 41624.2057.Ε103/2010.

10.3.13 Τα μέτρα και τους όρους του προγράμματος για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ), με την κοινή υπουργική απόφαση 36259/1757/Ε103/2010.

10.3.14 Την τροποποίηση της νομοθεσίας για την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊό-

ντων και τον Εθνικό Οργανισμό Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.) και άλλες διατάξεις, με τον ν. 3979/2011.

10.3.15 Τα Μέτρα και τους όρους για τη Διαχείριση Αποβλήτων Υγειονομικών Μονάδων με την κοινή υπουργική απόφαση 146163/2012

10.3.16 Τον καθορισμό μέτρων και κανόνων για τη μείωση της κατανάλωσης πλαστικών σακουλών μεταφοράς, σε συμμόρφωση με την οδηγία 2015/720/ΕΕ «για την τροποποίηση της οδηγίας 1994/62/ΕΚ με σκοπό τη μείωση της κατανάλωσης λεπτών πλαστικών σακουλών μεταφοράς» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 29ης Απριλίου 2015 με την κοινή υπουργική απόφαση 180036/952/2017.

Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση πραγματοποιούν σε εθελοντική βάση καθαρισμούς των ακτών και καταγραφή του είδους των απορριμμάτων. Παράδειγμα αποτελεί η δράση της HELMEPA για την ευαισθητοποίηση του κοινού, μέσω εποχιακής καμπάνιας με τίτλο «Όχι Σκουπίδια σε Θάλασσες και Ακτές» για την πρόληψη δημιουργίας νέων αποβλήτων.

10.4 Νέα μέτρα προστασίας

Τα απορρίμματα στο θαλάσσιο περιβάλλον προέρχονται από δύο κύριες αιτίες: (α) την ελλιπή διαχείρισή των στερεών απορριμμάτων στην παράκτια ζώνη, και (β) την αμέλεια / άγνοια των πολιτών αναφορικά με την χρήση και διάθεση των πλαστικών αποβλήτων. Ως εκ τούτου τα μέτρα προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος θα πρέπει να στοχεύουν στον μετριασμό αυτών των δύο γενεσιουργών αιτιών.

Α. Μέτρα βελτιστοποίησης των συστημάτων διαχείρισης των στερεών αποβλήτων

- Ενίσχυση και επιτάχυνση της εφαρμογής των ευρωπαϊκών Οδηγιών που σχετίζονται με τα στερεά απόβλητα, την υγειονομική ταφή, τις συσκευασίες και την μείωση της πλαστικής σακούλας (2008/98/EC, 1999/31/EC, 94/62/EC, 2015/720/EC).
- Μέτρα για την προώθηση δράσεων μεταξύ της Κυβέρνησης, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεων (π.χ. ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, πλοία κ.λπ.) για τη μείωση της απόρριψης απορριμμάτων στη θάλασσα που θα συνοδεύονται από μέτρα επιβολής, σε εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει».
- Εθνικά μέτρα που θα αποβλέπουν στη μείωση των παραγόμενων αποβλήτων και στη συνέχεια ενθάρρυνση της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των υλικών, όπου αυτό είναι εφικτό.
- Επενδύσεις σε έργα που να στοχεύουν τη μείωση των μικρο-απορριμμάτων που εισέρχονται στο περιβάλλον από συστήματα αποχέτευσης.
- Προαγωγή έργων βελτίωσης των λιμενικών εγκαταστάσεων υποδοχής αποβλήτων πλοίων (σε εφαρμογή της Οδηγίας 2006/1013/EC).

Β. Μέτρα για την αλλαγή συμπεριφοράς των πολιτών.

- Προγράμματα ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση για εργασίες καθαρισμού σε παραλίες και σε κοίτες ποταμών (περιοχές εκβολών). Το συγκεκριμένο μέτρο θα συμβάλει στη μείωση των απορριμμάτων στις παραλίες καθώς και αυτών που προέρχονται από ποτάμια σε παράκτιες και θαλάσσιες περιοχές.
- Προαγωγή και εφαρμογή του «fishing for litter» για διευκόλυνση του καθαρισμού του θαλάσσιου πυθμένα από θαλάσσια απορρίμματα, τα οποία συλλέγονται παρεμπιπτόντως ή/και παράγονται από τα αλιευτικά σκάφη κατά τις αλιευτικές τους δραστηριότητες, περιλαμβανομένων και εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων.
- Προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης μέσω της πληροφόρησης όλων των επαγγελματιών που σχετίζονται με τη θάλασσα, αλλά και του ευρύτερου κοινού για τα θαλάσσια απορρίμματα. Θεσμοθέτηση ‘εθνικής εκστρατείας’ κατά της ρύπανσης των θαλασσών από τα απορρίμματα.
- Ενίσχυση εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία αναφορικά με το πρόβλημα των θαλασσίων απορριμμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11ο: Μέτρα για τον περιορισμό του υποθαλάσσιου θορύβου και εισαγωγής ενέργειας

11.1 Στόχοι και προτεραιότητες

Το θαλάσσιο περιβάλλον θεωρείται ότι επιτυγχάνει την ΚΠΚ όταν:

- Οι παλμικοί ήχοι (impulsive sounds) υψηλής, μέσης και χαμηλής συχνότητας που παράγονται μέσα στο θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. ναυσιπλοΐα, υποθαλάσσια έρευνα για υδρογονάνθρακες) δεν έχουν αρνητικές επιπτώσεις σε ευάλωτες ομάδες θαλάσσιων οργανισμών (key functional groups), όπως π.χ. τα κητώδη, ώστε να απειλείται η ζωή τους ή να εμποδίζεται η αναπαραγωγή τους.
- Οι συνεχείς ήχοι χαμηλής συχνότητας (continuous low frequency sounds) που παράγονται μέσα στο θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες δεν θέτουν σε κίνδυνο ευάλωτες ομάδες θαλάσσιων οργανισμών.

11.2 Κενά γνώσεων και δεδομένων

Τα υπάρχοντα δεδομένα υποθαλάσσιου θορύβου είναι σπάνια στις ελληνικές θάλασσες και προέρχονται από ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα, όπως το PERSEUS - FP7 project με συντονιστή το ΕΛΚΕΘΕ και αξιοποίηση των πλωτών μετρητικών σταθμών του δικτύου «Ποσειδών». Δεν υπάρχει συστηματική καταγραφή παλμικών ήχων χαμηλής ή μέσης συχνότητας που να καλύπτει τις απαιτήσεις της ΟΠΘΣ.

Η έκθεση του 2012 (Initial Assessment) κατέγραψε την έλλειψη πληροφοριών για την εκτίμηση της παρούσας κατάστασης του θαλάσσιου θορύβου. Το πρόγραμμα παρακολούθησης για την ΟΠΘΣ θα αναδείξει την έλλειψη ποσοτικών δεδομένων για τον υποθαλάσσιο θόρυβο στα θαλάσσια ύδατα και πιθανώς να παρέχει ικανές πληροφορίες για τον καθορισμό της ΚΠΚ και των κατάλληλων στόχων.

11.3 Υπάρχοντα μέτρα (πρωτοβουλίες) προστασίας

11.3.1 Δημιουργία αρχείου ηχητικών δεδομένων για το θαλάσσιο περιβάλλον στο πλαίσιο της εθνικής βάσης ωκεανογραφικών δεδομένων στο ΕΛΚΕΘΕ.

11.4 Προτεινόμενα νέα μέτρα προστασίας

11.4.1 Θέσπιση κανονισμών για την μείωση του υποθαλάσσιου θορύβου κατά την έρευνα υδρογονανθράκων.

11.4.2 Θέσπιση κανονισμών για την μείωση του υποθαλάσσιου θορύβου από την ναυσιπλοΐα σε συνεργασία με τον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό (ΙΜΟ).

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ (2008/56/ΕΚ)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D1 «Βιοποικιλότητα»: Η βιοποικιλότητα διατηρείται. Η ποιότητα και η παρουσία των ενδιαιτημάτων και η κατανομή και αφθονία των ειδών είναι σύμφωνα με τις επικρατούσες φυσιογραφικές, γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες.

ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ

1. Θεσμοθέτηση του Εθνικού Θαλασσίου Πάρκου Λαγανά (Ζάκυνθος) και του Εθνικού Θαλασσίου Πάρκου Αλοννήσου και Βορείων Σποράδων. Το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (Ε.Θ.Π.Ζ.) ιδρύθηκε με Προεδρικό Διάταγμα, το Δεκέμβριο του 1999 (ΦΕΚ 906 Δ΄/22-12-1999) και τροποποιήθηκε με το π.δ. του 2003 (ΦΕΚ 1272 Δ΄, 27-11-2003), ενώ ο χαρακτηρισμός της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής των Βορείων Σποράδων ως Εθνικού Θαλάσσιου Πάρου πραγματοποιήθηκε με π.δ. το 2003 (ΦΕΚ 621/19-6-2003).

2. Θεσμοθέτηση των θαλάσσιων περιοχών του δικτύου Natura 2000 και των προστατευόμενων περιοχών (θαλάσσια – υφάλμυρα ύδατα) στο πλαίσιο του ν. 3937/2011 (ΦΕΚ/Α΄ 60/31.03.2011) «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις».

3. Σύσταση της Εθνικής Επιτροπής Προστατευομένων Περιοχών «Φύση 2000» και προσδιορισμός του έργου της (κοινή υπουργική απόφαση 33318/3028/1998, ΦΕΚ 1289 Β΄/28-12-1998 - άρθρο 5) με κύρια αρμοδιότητα τον έλεγχο της τήρησης και αποτελεσματικής εφαρμογής των διατάξεων της Οδηγίας για τους Οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ), όπως ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο, για το σύνολο των περιοχών του δικτύου Natura 2000 (Τόποι Κοινοτικής Σημασίας και Ζώνες Ειδικής Προστασίας), αλλά και για το σύνολο της χώρας (πέραν του δικτύου Natura 2000).

4. Καθορισμός οκτώ (8) προστατευόμενων περιοχών θαλασσίων και υφάλμυρων υδάτων σύμφωνα με τον ν. 3937/2011

5. Έγκριση και εφαρμογή, από το έτος 2014, της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για την Βιοποικιλότητα σύμφωνα με την αριθμ. 40332/2014 υπουργική απόφαση «Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα για τα έτη 2014–2029 και πενταετούς Σχεδίου Δράσης» (ΦΕΚ 2383/Β΄/2014).

6. Έκδοση υπουργική απόφαση 167378/2007, στο πλαίσιο της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ΚΑΝ 1967/2006, που ορίζει περιοχές με θαλάσσια βλάστηση Posidonia oceanica (υποθαλάσσια λιβάδια), που βρίσκονται εντός του δικτύου Natura 2000 (κατά προτεραιότητα), στις οποίες απαγορεύθηκε η αλιεία με συρόμενα αλιευτικά εργαλεία. Στη συνέχεια και μετά την ολοκλήρωση της αποτύπωσης, στο σύνολο της επικράτειας της κατανομής των βυθών με υποθαλάσσια λιβάδια, εκδόθηκε η υπουργική 2442/51879/2016 υπουργική απόφαση που ορίζει τις θαλάσσιες περιοχές, εκτός δικτύου Natura 2000, με θαλάσσια βλάστηση Posidonia oceanica στις οποίες απαγορεύεται η αλιεία με συγκεκριμένα εργαλεία.

7. Ανάπτυξη πέντε (5) Τεχνητών Υφάλων (ΤΥ), όπου απαγορεύεται η αλιεία, με κάθε αλιευτικό εργαλείο και μέσο, για την προστασία της βιοποικιλότητας και την αποκατάσταση των τοπικών αλιευτικών αποθεμάτων.

8. Εφαρμογή Εθνικού Προγράμματος για τη Συλλογή Αλιευτικών Δεδομένων (ΕΠΣΑΔ) στο πλαίσιο του ΚΑΝ (ΕΚ) αριθμ. 199/2008 για τη συλλογή, διαχείριση και χρήση δεδομένων στον τομέα της αλιείας.

9. Συνεχής αξιολόγηση της Οικολογικής Κατάστασης 246 παράκτιων υδατικών συστημάτων, μέσω παρακολούθησης βιολογικών στοιχείων ποιότητας (φυτοπλαγκτόν, μακροφύκη, αγγειόσπερμα και μακροασπόνδυλα), στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (200/60/ΕΚ)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

1. Ένταξη της συστηματικής συλλογής δεδομένων και έρευνας για την αφθονία, κατανομή και δυναμική πληθυσμών των θαλάσσιων θηλαστικών, ερπετών και πτηνών στα προγράμματα περιβαλλοντικής παρακολούθησης της ΟΠΘΣ (MSFD monitoring programmes). Ενεργοποίηση της συμμετοχής της Ελλάδας στις δραστηριότητες της ACCOBAMS.

2. Ένταξη της συστηματικής συλλογής δεδομένων και έρευνας για την αφθονία, κατανομή και δυναμική πληθυσμών ψαριών και κεφαλοπόδων, στα προγράμματα περιβαλλοντικής παρακολούθησης της ΟΠΘΣ (MSFD monitoring programmes).

3. Ολοκλήρωση της χαρτογράφησης σε βυθούς που καλύπτονται από ενασβεστωμένα Ροδοφύκη (maerl habitats), όπως απαιτείται από τον ΚΑΝ 1967/2006.

4. Επικαιροποίηση των θαλασσίων ΖΕΠ και ΤΚΣ του δικτύου Natura 2000 και θέσπιση προτεραιοτήτων διαχείρισης και απαιτούμενων μέτρων διατήρησης.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D2 «Μη αυτόχθονα είδη»: Τα μη αυτόχθονα είδη, που εισέρχονται εξαιτίας των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, είναι σε επίπεδα που δεν αλλοιώνουν δυσμενώς τα οικοσυστήματα.

ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ

1. Εφαρμογή των Κανονισμών της ΔΣ Διαχείρισης Θαλασσίου Έρματος από πλοία (BWMC) και οι Κατευθυντήριες Γραμμές του ΙΜΟ (σε ισχύ από 8-9-2017) προς αποφυγήν εισαγωγής ξενικών ειδών από την ναυτιλία. Αναφορικά με την απόρριψη έρματος από τα πλοία στο θαλάσσιο περιβάλλον ισχύουν οι κανονισμοί των διεθνών οργανισμών (IMO και MARPOL).

2. Εφαρμογή του ΚΑΝ 708/2007 «Για τη χρήση στην υδατοκαλλιέργεια ξένων και απόντων σε τοπικό επίπεδο ειδών», ο οποίος τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον ΚΑΝ (ΕΚ) 535/2008 της Επιτροπής «Θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής, του ΚΑΝ (ΕΚ) 708/2007» και του ΚΑΝ (ΕΚ) 506/2008 της Επιτροπής «Τροποποίηση του παραρτήματος IV του ΚΑΝ (ΕΚ) 708/2007», στο πλαίσιο διασφάλισης της επαρκούς προστασίας των υδάτινων ενδιαιτημάτων από τους κινδύνους που συνδέονται με τη χρήση μη - αυτόχθονων ειδών στην υδατοκαλλιέργεια,. Τέλος με τον ΚΑΝ (ΕΕ) 304/2011 του ΕΚ και του Συμβουλίου προστέθηκαν λεπτομέρειες που αφορούν μεταξύ άλλων και τα κλειστά συστήματα υδατοκαλλιεργειών. Οι ανωτέρω κανονισμοί, σε συνδυασμό με το ν.

3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-3-2011), καθορίζουν το πλαίσιο που διέπει τις πρακτικές υδατοκαλλιέργειας σε σχέση με ξένα και απόντα σε τοπικό επίπεδο είδη, για την εκτίμηση και ελαχιστοποίηση των δυνητικών επιπτώσεων των ειδών αυτών και των τυχόν συνδεόμενων -μη στοχευόμενων - ειδών στα υδατικά ενδιαιτήματα, καθώς και την συμβολή στην αειφόρο ανάπτυξη του κλάδου.

3. Ορισμός με την αριθμ. 165837/17-12-2009 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 2594/Β΄/31-12-2009), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την αριθμ. 3702/76929/20-6-2013 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1639/Β΄/2-7-2013):

(α) της Δ/νσης Αλιευτικών Εφαρμογών και ΕΑΠ του ΥΠΑΑΤ, ως αρμόδια αρχή υπεύθυνη για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις του κανονισμού, συνεπικουρούμενη από τη Δ/νση Υδατοκαλλιεργειών και Εσωτερικών Υδάτων και (β) των Υπηρεσιών Αλιείας των Περιφερειακών Ενοτήτων ως αρμόδιες αρχές για την έκδοση και χορήγηση αδειών μετακίνησης.

4. Εφαρμογή προγραμμάτων ενημέρωσης σχετικά με την εμφάνιση και τα χαρακτηριστικά ξενικών ειδών που αλιεύονται στις θάλασσες της Ελλάδας και είναι επικίνδυνα για την δημόσια υγεία, από την Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Αλιείας του ΥΠΑΑΤ. Σχετικές ενημερώσεις προς τους επαγγελματίες και ερασιτέχνες αλιείς έχουν εκδοθεί για το λαγοκέφαλο και το λεονταρόψαρο.

5. Συμμετοχή της χώρας στην Σύμβαση CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) ρυθμίζει το διεθνές εμπόριο ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας που απειλούνται με εξαφάνιση. Η χώρα μας συμμετέχει στη Σύμβαση μεμονωμένα ως κράτος-μέρος, αλλά και ως μέλος ενιαίου Οργανισμού Κρατών (ΚΜ της ΕΕ) και εφαρμόζει σ’ ότι αφορά τις δεσμεύσεις και υποχρεώσεις που αποδέχθηκε προσχωρώντας στη Σύμβαση CITES, τους σχετικούς, με τη Σύμβαση, Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι επιβάλλουν αυστηρότερα μέτρα προστασίας και διακίνησης των ειδών CITES.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

1. Προετοιμασία καταλόγου (via ELNAIS και ESENIAS Tools) κατάταξης των μη -αυτόχθονων ειδών, ανάλογα με την πιθανότητα εξάπλωσής τους και τους ενδεχόμενους κινδύνους για την αυτόχθονη πανίδα και χλωρίδα.

2. Προετοιμασία σχεδίων δράσης για τα είδη που είναι επικίνδυνα για την δημόσια υγεία ή για την αυτόχθονη πανίδα και χλωρίδα, σε συνεργασία με τη δράση COST TD 1209 European Information System for Alien Species).

3. Ένταξη της συστηματικής συλλογής δεδομένων και έρευνας για την αφθονία, κατανομή και δυναμική πληθυσμών των μη αυτόχθονων ειδών (με έμφαση στα χωρο-κατακτητικά είδη) στα προγράμματα περιβαλλοντικής παρακολούθησης της ΟΠΘΣ (MSFD monitoring programmes).

4. Εντατικοποίηση της κατάρτισης προγραμμάτων για την ευαισθητοποίηση των πολιτών, με την βοήθεια των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και εφαρμογών του διαδικτύου (blogs, ιστοτόπων, ερασιτεχνών συλλεκτών οστράκων, αυτοδυτών, σχολικών δραστηριοτήτων περιβαλλοντικής αγωγής).

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D3 «Πληθυσμοί εμπορικά εκμεταλλεύσιμων αλιευμάτων»: Οι πληθυσμοί όλων των εμπορικά εκμεταλλεύσιμων αποθεμάτων (ψάρια, μαλάκια, οστρακόδερμα) θα πρέπει να βρίσκονται σε ασφαλή όρια από βιολογική άποψη, παρουσιάζοντας κατανομή πληθυσμού κατά ηλικία και μέγεθος που να είναι ενδεικτική της καλής κατάστασης του αποθέματος.

ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ

1. Εφαρμογή του Εθνικού Προγράμματος Συλλογής Αλιευτικών Δεδομένων (ΕΠΣΑΔ), μέσω της Γενικής Δ/νσης Βιώσιμης Αλιείας του ΥΠΑΑΤ, με το οποίο συλλέγονται στοιχεία εκφόρτωσης αλιευμάτων, βιολογικά, περιβαλλοντικά, τεχνικά και κοινωνικοοικονομικά δεδομένα απαραίτητα για τη διαχείριση της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στη χώρα μας, καθώς την εναρμόνιση των μέτρων με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, σύμφωνα με το ΚΑΝ (ΕΕ) 1380/2013 «σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των ΚΑΝ (ΕΚ) 1954/2003 και ΚΑΝ (ΕΚ) 1224/2009 του Συμβουλίου και την κατάργηση των ΚΑΝ (ΕΚ) 2371/2002 και ΚΑΝ (ΕΚ) 639/2004 του Συμβουλίου και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου».

2. Λειτουργία του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Παρακολούθησης και Καταγραφής Αλιευτικών Δραστηριοτήτων (ΟΣΠΑ), σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 2287/40083/2015, ΦΕΚ Β΄/24-4-2015), για την υποβολή δεδομένων από τις επιχειρήσεις του τομέα αλιείας από την Γενική Δ/νση Βιώσιμης Αλιείας του ΥΠΑΑΤ.

3. Έγκριση με την αριθμ. 317222/2011 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού (ΦΕΚ 2505/4-11-2011) του «Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού» και έχει συνταχθεί το «Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών στην Ελλάδα 2014-2020», βάσει των κοινών στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών που εκδόθηκαν από την Ε. Επιτροπή [COM (2013) 229 τελικό /29-4-2013].

4. Εφαρμογή πληθώρας τεχνικών μέτρων που καθορίζουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των αλιευτικών εργαλείων, όπως ελάχιστο άνοιγμα ματιού σε δίχτυα για τη μείωση σύλληψης υπομεγέθων αλιευμάτων, μέγιστο μήκος και άλτος διχτυών, ελάχιστο μέγεθος αγκιστριών, μέγιστος αριθμός αγκιστριών, καθώς και σειρά κανόνων χρήσης και λειτουργίας των αλιευτικών εργαλείων (απόσταση από ακτή, ελάχιστα βάθη, χρονική διάρκεια, επιτρεπτή περίοδος μέσα στο 24ωρο κ.α.).

5. Εφαρμογή πληθώρας χωρο - χρονικών απαγορεύσεων, ανά αλιευτικό εργαλείο και ανά γεωγραφική περιοχή, με στόχο την προστασία νηπιακών / αναπαραγωγικών πεδίων και ευαίσθητων οικοσυστημάτων.

6. Σύνταξη Αλιευτικών Διαχειριστικών Σχεδίων για τα δυναμικά αλιευτικά εργαλεία μηχανότρατα, βιντζότρατα και γρι-γρι, τα οποία εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

7. Απαγόρευση της αλιείας σε πέντε (5) Τεχνητούς Υφάλους (ΤΥ), με κάθε αλιευτικό εργαλείο και μέσο, για την αποκατάσταση των τοπικών αλιευτικών αποθεμάτων.

8. Απαγόρευση κάθε είδους αλιευτικής δραστηριότητας σε βάθη άνω των 1000 m.

9. Ολοκληρωτική απαγόρευση συγκεκριμένων αλιευτικών εργαλείων και πρακτικών.

10. Καθορισμός ελάχιστων μεγεθών αλίευσης για 55 εμπορικά είδη.

11. Σύνταξη κανόνων που διέπουν την ερασιτεχνική αλιεία.

12. Εφαρμογή της πανευρωπαϊκής εκστρατείας ενημέρωσης με τίτλο «Τρώω, Αγοράζω, Πουλάω Ψάρι Υπεύθυνα» με σκοπό την εξασφάλιση της βιώσιμης αλιείας στην Μεσόγειο, καθώς και στην κατανάλωση γόνου, με κεντρικό μήνυμα «Αφήνω το γόνο να γίνει γονιός», για την διασφάλιση της ανανεωσιμότητας και της επάρκειας των ιχθυο-αποθεμάτων της χώρας.

13. Καθορισμός Όρων και προϋποθέσεων άσκησης αλιείας των άκρως μεταναστευτικών ειδών τόνου (Thunnus thynnus BFT), μακρύπτερου τόνου (Thunnus alalunga ALB) και ξιφία (Xiphias gladius SWO), όσον αφορά τη χορήγηση αδειών αλίευσης τόνου (τροποποίηση της υπουργική απόφαση 5632/104626/2015, ΦΕΚ Β΄ 2151/2015).

14. Σύνταξη αλιευτικού κώδικα.

15. Με τους κανονισμούς (ΕΚ) 1224/2009 και (ΕΕ) 404/2011, θεσπίστηκε το κοινοτικό σύστημα ελέγχου, με το οποίο επιβάλλονται νέα μέτρα και επεκτείνονται ήδη εφαρμοσμένα μέτρα, όπως για παράδειγμα το δορυφορικό Σύστημα Παρακολούθησης Σκαφών (VMS). Σημαντικό εργαλείο για τον έλεγχο της αλιείας και τη διατήρηση της αλιευτικής ικανότητας του στόλου στα επιτρεπόμενα επίπεδα (εντός των ορίων αναφοράς), σε επίπεδο χώρας αποτελεί το Εθνικό Αλιευτικό Μητρώου (ΕΑΜ), στο οποίο περιλαμβάνονται οι ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τη δραστηριότητα των σκαφών.

16. Υλοποίηση συγκεκριμένων Μέτρων (μέτρα προσαρμογής αλιευτικού στόλου, μέτρα κοινού ενδιαφέροντος προστασίας και ανάπτυξης της υδρόβιας χλωρίδας και πανίδας, μέτρα αειφόρου ανάπτυξης αλιευτικών περιοχών) στο πλαίσιο των Αξόνων Προτεραιότητας του ΕΠΑΛ 2007 - 2013.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

1. Επανακαθορισμός επαγγελματικότητας των αλιέων και επικαιροποίηση του επαγγελματικού αλιευτικού μητρώου (Μηδενικό Κόστος, προωθείται ήδη σε νομοσχέδιο του ΥΠΑΑΤ).

2. Κωδικοποίηση και επικαιροποίηση αλιευτικής νομοθεσίας (Κάλυψη Κόστους: οι πόροι για υλοποίηση μπορούν να προέλθουν από το ΕΠΑΛ 2014-2020, καθώς σχετικές πρωτοβουλίες αποτελούν επιλέξιμες δράσεις προς χρηματοδότηση στον Άξονα Προτεραιότητας 1 «Βελτίωση της Διαχείρισης της Αλιείας» http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/doc/op-greece_el.pdf).

3. Προώθηση προτύπων πιστοποίησης βιωσιμότητας αλιείας - Marine Stewardship Council (MSC) (Κάλυψη Κόστους: οι πόροι για υλοποίηση μπορούν να προέλθουν από το ΕΠΑΛ 2014-2020, αφού σχετικές πρωτοβουλίες αποτελούν επιλέξιμες δράσεις προς χρηματοδότηση στον Άξονα Προτεραιότητας. 1: «Βελτίωση της Διαχείρισης της Αλιείας ενισχύοντας την παρακολούθηση της αλιείας μέσω της γνώσης της κατάστασης τον ιχθυοαποθεμάτων καθώς και της ενίσχυσης της έρευνας και εφαρμογής αειφόρων διαχειριστικών συστημάτων αλιείας» http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/doc/op-greece_el.pdf).

4. Προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης τον αλιέων και των καταναλωτών (Κάλυψη Κόστους: οι πόροι για υλοποίηση μπορούν να προέλθουν από το ΕΠΑΛ 2014-2020, αφού σχετικές πρωτοβουλίες αποτελούν επιλέξιμες δράσεις προς χρηματοδότηση στον Άξονα Προτεραιότητα 1: «Εκπόνηση και εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων που ωθούν τους αλιείς να ενεργούν κατά τρόπον ώστε να συμβάλλουν στην επίτευξη της επιδιωκόμενης καλής περιβαλλοντικής κατάστασης» http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/doc/op-greece_el.pdf).

5. Εκτίμηση της πίεσης που ασκείται από την ερασιτεχνική αλιεία στα ιχθυοαποθέματα και αδειοδότηση, έλεγχος και ρύθμιση αυτής (Κάλυψη Κόστους: οι πόροι για υλοποίηση μπορούν να προέλθουν από το ΕΠΑΛ 2014-2020, αφού σχετικές πρωτοβουλίες αποτελούν επιλέξιμες δράσεις προς χρηματοδότηση στον Άξονα Προτεραιότητας 3: «Παρακολούθηση στη θάλασσα των εμπορικών και ερασιτεχνικών αλιευτικών δραστηριοτήτων» http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/doc/op-greece_el.pdf).

6. Εφαρμογή της νομοθεσίας μέσω καινοτόμων μεθόδων αποτελεσματικού ελέγχου και παρακολούθησης (Κάλυψη Κόστους: οι πόροι για υλοποίηση μπορούν να προέλθουν από το ΕΠΑΛ 2014-2020, αφού σχετικές πρωτοβουλίες αποτελούν επιλέξιμες δράσεις προς χρηματοδότηση στον Άξονα Προτεραιότητας 3: «Ανάπτυξη καινοτόμων συστημάτων ελέγχου και παρακολούθησης και εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων για τον έλεγχο της αλιείας, συμπεριλαμβανομένων της ανάλυσης του γενετικού υλικού (DNA) των ιχθύων και της δημιουργίας ιστοτόπων συναφών με τον έλεγχο» http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/doc/op-greece_el.pdf).

7. Μείωση ανεπιθύμητων αλιευμάτων που αποτελεί απαίτηση τις αναθεωρημένης Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής - COM 13080/2013 Art.14. Προκειμένου να επιτευχθεί μείωση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων θα χρειαστεί προσαρμογή των διάφορων αλιευτικών πρακτικών ύστερα από εκπόνηση στοχευόμενων πιλοτικών μελετών, ώστε να εκτιμηθεί η καταλληλότητα και η αποδοτικότητα επί μέρους μέτρων (π.χ. αύξηση της επιλεκτικότητας, επιβολής χωροχρονικών απαγορεύσεων κ.λπ.). Ένα πρώτο βήμα θα ήταν η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων από ήδη υπάρχουσες προσπάθειες (π.χ. ερευνητικό πρόγραμμα EPILEXIS).

8. Κατάρτιση ενιαίου Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου με προβλέψεις για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια.

9. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020, που έχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αξιοποιεί τους πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας για την επίτευξη των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής. Μέρος των πόρων του προγράμματος προβλέπεται να διατεθούν στους κάτωθι τομείς:

- στον τομέα της αλιείας (186,2 εκατ. €) στηρίζοντας μέτρα καινοτομίας, συμπράξεων μεταξύ αλιέων και επιστημόνων, επενδύσεων επί των σκαφών, αλιευτικός τουρισμός, προστασίας και αποκατάστασης της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, καθώς και επενδύσεις σε υποδομές (αλιευτικοί λιμένες, τόποι εκφόρτωσης, ιχθυόσκαλες και αλιευτικά καταφύγια).

- στην ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών (54,2 εκατ. €), μέσω της εφαρμογής στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων.

- στην ενίσχυση εφαρμογής της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (92 εκατ. €) στηρίζοντας τη συλλογή αλιευτικών δεδομένων και την υλοποίηση του συστήματος ελέγχου, επιθεώρησης και επιβολής.

- στην ενίσχυση της εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής (6 εκατ. €) στηρίζοντας τη λειτουργία του Κοινού Περιβάλλοντος Ανταλλαγής Πληροφοριών για την επιτήρηση του θαλάσσιου τομέα της Ένωσης.

10. Επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 διενεργήθηκε εκτίμηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των επιπτώσεων, του προγράμματος στο περιβάλλον, καθώς και ανάλυση του κόστους – οφέλους αυτού. Κατά την κατάρτιση του Προγράμματος ελήφθησαν υπόψη οι απαιτήσεις των στόχων της ΕΕ και της Ελλάδος σχετικά με την άσκηση περιβαλλοντικής πολιτικής, ενώ ελήφθησαν υπόψη και ενσωματώθηκαν οι αρχές της αειφορίας και η προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, υπάρχει μέριμνα για την προστασία, διατήρηση και ενίσχυση του φυσικού πλούτου των θαλασσών, την αποδοτική χρήση των αλιευτικών πόρων, τη βελτίωση της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης και της συνοχής της πολιτικής περί θαλασσών και αλιείας.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D4 «Στοιχεία θαλάσσιων τροφικών δικτύων»: Όλα τα στοιχεία των θαλάσσιων τροφικών πλεγμάτων, στο βαθμό που είναι γνωστά, υπάρχουν σε συνθήκες φυσιολογικής αφθονίας και ποικιλίας και σε επίπεδα ικανά να εξασφαλίσουν τη μακροπρόθεσμη αφθονία των ειδών και τη διατήρηση της πλήρους αναπαραγωγικής τους δυναμικότητας.

ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ

1. Βλέπε μέτρα Περιγραφέα D3

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

1. Βλέπε μέτρα Περιγραφέα D3

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D5 «Ευτροφισμός»: Ο ανθρωπογενής ευτροφισμός ελαχιστοποιείται, και ιδίως οι δυσμενείς επιπτώσεις του, όπως απώλειες της βιοποικιλότητας, υποβάθμιση του οικοσυστήματος, η έξαρση επιβλαβών μακροφυκών ή φυτοπλαγκτού και η έλλειψη οξυγόνου στον βυθό των θαλασσών.

ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ

1. Λειτουργία Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Υδάτων (ΚΥΑ 140384/2011, ΦΕΚ 2017/Β΄/09-09-2011), σε εφαρμογή της ΟΠΥ (2000/60/ΕΚ), με το οποίο γίνεται παρακολούθηση βιολογικών και φυσικοχημικών στοιχείων ποιότητας (χλωροφύλλη-α, θρεπτικά, θερμοκρασία, οξυγόνο κλπ) για την εκτίμηση της οικολογικής ποιότητας των παράκτιων υδάτων της χώρας.

2. Εφαρμογή των Προγραμμάτων Μέτρων της ΟΠΥ (Οδηγία 2000/60/ΕΚ), για την βελτίωση της κατάστασης των παράκτιων υδάτων, σύμφωνα με τα ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων.

3. Εφαρμογή Μέτρων που συνδέονται με την εφαρμογή της Οδηγίας 91/271/ΕΕC για την επεξεργασία και διάθεση αστικών λυμάτων, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 98/15/ΕΕ. Στην Ελλάδα η οδηγία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την κοινή υπουργική απόφαση 5673/400/1997 (Φ.Ε.Κ. 192 Β΄/14-3-1997). Το έτος 1999 καθορίστηκε ο κατάλογος των ευαίσθητων αποδεκτών (κοινή υπουργική απόφαση 19661/1982/1999, Φ.Ε.Κ. 1811 Β΄/29-9-1999), ο οποίος επικαιροποιήθηκε το έτος 2002 (κοινή υπουργική απόφαση 48392/939/3-2-2002 (Φ.Ε.Κ. 405 Β΄/3-4-2002). Σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν το 2016 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ποσοστό πραγματικού πληθυσμού των οικισμών της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ που εξυπηρετείται από ΕΕΛ ανέρχεται στο 90%, περιορίζοντας την απόρριψη ρυπαντικού φορτίου στο θαλάσσιο περιβάλλον. Με την κοινή υπουργική απόφαση 145116/2011, όπως τροποποιήθηκε με την κοινή υπουργική απόφαση 191002/2013, καθορίζονται τα μέτρα, οι όροι και οι διαδικασίες για την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων. Η επαναχρησιμοποίηση λυμάτων παραμένει περιορισμένη.

4. Εφαρμογή Μέτρων που συνδέονται με την εφαρμογή της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ για τη νιτρορύπανση, η οποία εναρμονίστηκε στην Εθνική Νομοθεσία με την κοινή υπουργική απόφαση 16190/1335/1997 (ΦΕΚ 519 Β΄/25-6-1997). Τα μέτρα αποσκοπούν στην προστασία των υδάτων από τη ρύπανση που προκαλείται άμεσα ή έμμεσα από νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης και συνδέονται με τον χαρακτηρισμό ευπρόσβλητων ζωνών, θέσπιση Κωδικών Ορθής Γεωργικής Πρακτικής και την κατάρτιση Προγραμμάτων Δράσης (σειρά μέτρων για την πρόληψη και τη μείωση της νιτρορύπανσης), καθώς και επανεξέταση, τουλάχιστον ανά τετραετία, του χαρακτηρισμού ευπρόσβλητων ζωνών και των προγραμμάτων δράσης.

5. Θεσμοθέτηση και εκπόνηση Προγραμμάτων Δράσης στις κάτωθι ευπρόσβλητες ζώνες:

- Πεδίο Θεσσαλίας (κοινή υπουργική απόφαση 25638/2905, ΦΕΚ 1422 Β΄/22-10-2001).
- Κωπαϊδικό Πεδίο (κοινή υπουργική απόφαση 20417/2520, ΦΕΚ 1195 Β΄/14-9-2001).
- Αργολικό Πεδίο (κοινή υπουργική απόφαση 20416/2519, ΦΕΚ 1196 Β΄/14-9-2001).
- Λεκάνη Πηνειού Ηλείας (κοινή υπουργική απόφαση 20418/2521, ΦΕΚ 1197 Β΄/14-9-2001).
- Λεκάνη Στρυμόνα (κοινή υπουργική απόφαση 50982/2309, ΦΕΚ 1894 Β΄/29-12-2006).
- Κάμπος Θεσσαλονίκης - Πέλλας – Ημαθίας (κοινή υπουργική απόφαση 16175/824, ΦΕΚ 530 Β΄/28-4-2006)
- Πεδιάδα Άρτας-Πρέβεζας (κοινή υπουργική απόφαση 50981/2308, ΦΕΚ 1895 Β΄/29-12-2006).

6. Με την υπουργική απόφαση 85167/820/2000 «Κώδικας Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την προστασία των νερών από νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης» (ΦΕΚ 477 Β΄/6-4-2000), όπως αναθεωρήθηκε με την υπουργική απόφαση 1420/82031/2015 (ΦΕΚ 1709 Β΄/17-8-2015)

θεσπίστηκαν μέτρα, τα οποία είναι υποχρεωτικά για τις ευπρόσβλητες στη νιτρορύπανση ζώνες και προαιρετικά για την υπόλοιπη χώρα, με στόχο να εξασφαλίσουν ένα γενικό επίπεδο προστασίας όλων των υδάτων της χώρας.

7. Καθορισμός θεσμικού πλαισίου περιβαλλοντικής αδειοδότησης, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τα έργα και οι δραστηριότητες που σχετίζονται με το παράκτιο ή θαλάσσιο περιβάλλον.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

1. Ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε οικισμούς με πληθυσμό πάνω από 2.000 κατοίκους (συγχρηματοδότηση από κοινοτικούς πόρους).

2. Σχεδιασμός και εφαρμογή ορθών πρακτικών λειτουργίας και παρακολούθησης στις εγκαταστάσεις υδατοκαλλιέργειας.

3. Έργα επαναχρησιμοποίησης λυμάτων, κατά εφαρμογή της κοινής υπουργικής απόφασης 145116/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (συγχρηματοδότηση από κοινοτικούς πόρους).

4. Στο πλαίσιο επικαιροποίησης των υφιστάμενων και τη σύνταξη νέων Προγραμμάτων Δράσης, για τις ευπρόσβλητες ζώνες στη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης, έχει ξεκινήσει από τον Απρίλιο του 2017 η εκπόνηση έργου με θέμα «Μελέτη για τη σύνταξη προγραμμάτων δράσης στις ευπρόσβλητες από νιτρορύπανση περιοχές» στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020.

5. Εφαρμογή Προγράμματος Μέτρων της ΟΠΥ (Οδηγία 2000/60/ΕΚ), που συνδέονται με την βελτίωση της κατάστασης των παράκτιων υδατικών συστημάτων στη 1η αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) των Υδατικών Διαμερισμάτων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D6 «Ακεραιότητα του θαλάσσιου βυθού»: Η ακεραιότητα του θαλάσσιου βυθού να είναι σε επίπεδο τέτοιο που να διασφαλίζονται η δομή και οι λειτουργίες των οικοσυστημάτων με τα βενθικά ιδίως οικοσυστήματα να μην επηρεάζονται δυσμενώς.

ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ

1. Μέτρα προστασίας του βυθού από συρόμενα αλιευτικά εργαλεία (βλέπε Περιγραφέα D1).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

1. Ολοκλήρωση της χαρτογράφησης των βενθικών βιοκοινωνιών με προτεραιότητα στους βυθούς που καλύπτονται από ενασβεστωμένα Ροδοφύκη (τραγάνες), (βλέπε Περιγραφέα D1).

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D7 «Μεταβολή υδρογραφικών συνθηκών»: Η μόνιμη αλλοίωση των υδρογραφικών συνθηκών δεν επηρεάζει δυσμενώς τα θαλάσσια οικοσυστήματα.

ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ

1. Στο θεσμικό πλαίσιο (Ν. 4014/2011, ΦΕΚ 209 Α΄/ 21-9-2011 και κανονιστικές πράξεις) για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των μεγάλων θερμοηλεκτρικών εργοστασίων ή εγκαταστάσεων αφαλάτωσης στην παράκτια ζώνη, καταγράφεται η χωρική έκταση που καταλαμβάνουν οι κατασκευές, περιγράφονται οι θέσεις σημειακών απορρίψεων και αξιολογούνται οι επιπτώσεις στην ευρύτερη περιοχή από τις προαναφερθείσες δραστηριότητες.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

1. Επικαιροποίηση θεσμικού πλαισίου για την διάθεση των υγρών αποβλήτων σε επιφανειακούς αποδέκτες.

2. Κατάρτιση κατευθυντήριων οδηγιών για την αξιολόγηση των επιπτώσεων από την σημειακή απόρριψη άλμης ή/και ρευστών θερμικού περιεχομένου στο θαλάσσιο περιβάλλον.

3. Καταγραφή δραστηριοτήτων όπως παράκτια έργα, βυθοκορήσεις, αντλήσεις πετρελαίου, υπεράκτιες ΑΠΕ και κατάρτιση μέτρων προστασίας από αυτές.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D8 «Συγκεντρώσεις ρυπογόνων ουσιών»: Οι συγκεντρώσεις ρυπογόνων ουσιών βρίσκονται σε επίπεδα που δεν προκαλούν επιπτώσεις ρύπανσης.

ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ

1. Λειτουργία Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Υδάτων (κοινή υπουργική απόφαση 140384/2011, ΦΕΚ 2017/Β΄/09-09-2011), σε εφαρμογή της ΟΠΥ (2000/60/ ΕΚ), με το οποίο γίνεται παρακολούθηση της χημικής ποιότητας των παράκτιων υδάτων της χώρας.

2. Εφαρμογή των Προγραμμάτων Μέτρων της ΟΠΥ (Οδηγία 2000/60/ΕΚ), για την βελτίωση της κατάστασης των παράκτιων υδάτων, σύμφωνα με τα ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων.

3. Απαγόρευση ή/και περιορισμοί σε απορρίψεις από σκάφη/πλοία και πρόβλεψη εγκαταστάσεων υποδοχής για λύματα και λάδια σκαφών σε λιμάνια (εφαρμογή MARPOL), μαρίνες και αλιευτικά καταφύγια, για την ελαχιστοποίηση ή/και εξάλειψη της ρύπανσης από σκάφη.

4. Περιορισμός των φορτίων χημικών ρύπων, μέσω της εφαρμογής των ορίων που αναφέρονται στους Εθνικούς Κανονισμούς Αλιείας και στο Πρόγραμμα Μέτρων της ΟΠΥ (2000/60/ΕΚ), όπως περιγράφονται στα ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας, περιλαμβανομένου και ειδικού νομικού πλαισίου αδειοδότησης για απορρίψεις από βιομηχανίες στα θαλάσσια ύδατα και τον ορισμό Επιτροπής για τη διαχείριση ατυχημάτων πετρελαιοκηλίδων.

5. Κατάρτιση σχεδίων δράσης αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών.

6. Κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σε μαρίνες και λιμάνια.

7. Κατάρτιση θεσμικού πλαισίου Ελέγχου Διαχείρισης και Ασφάλειας Πλοίων και Λιμενικών Εγκαταστάσεων.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

1. Εφαρμογή Προγράμματος Μέτρων της ΟΠΥ (Οδηγία 2000/60/ΕΚ), που συνδέονται με την βελτίωση της κατάστασης των παράκτιων υδατικών συστημάτων στη 1η αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων.

2. Σύνταξη κανονισμών για τις δραστηριότητες εξόρυξης υδρογονανθράκων σχεδίου έκτακτης ανάγκης για ρύπανση από υδρογονάνθρακες.

3. Εφαρμογή των κανονισμών και της διεθνούς συνθήκης διαχείρισης θαλασσίου έρματος από πλοία (BWMC). Κατευθυντήριες Γραμμές του IMO (θέση σε ισχύ 8.9.2017). Επίσης, πεδίο εφαρμογής τυγχάνουν οι σχετικοί Κανονισμοί της ΔΣ MARPOL σχετικά με απαγορεύσεις/περιορισμούς για λειτουργικές απορρίψεις πλοίων και την υποχρέωση χρήσης των διατιθεμένων ευκολιών στα λιμάνια από καταπλέοντα πλοία.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D9 «Ρυπογόνες ουσίες σε εδώδιμα αλιεύματα»: Οι ρυπογόνες ουσίες σε ψάρια και άλλα θαλασσινά που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που θεσπίζονται από την Κοινοτική νομοθεσία ή άλλα αντίστοιχα πρότυπα.

ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ

1. Εφαρμογή Β.Δ 142/1971, άρθρο 1 “Αλιεία υδρόβιων οργανισμών ... και προστασίας αυτών” (ΦΕΚ 49/Α/12-3-1971).

2. Εφαρμογή ΚΑΝ (ΕΕ) 1181/2006 για καθορισμό μέγιστων επιτρεπτών επιπέδων για ορισμένες ουσίες οι οποίες επιμολύνουν τα τρόφιμα.

3. Εφαρμογή ΚΑΝ (ΕΕ) αριθμ. 1379/2013 για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθμ. 1184/2006 και 1224/2009 του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 104/2000.

4. Έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την κατηγοριοποίηση και παρακολούθηση των περιοχών παραγωγής και μετεγκατάστασης ζώντων δίθυρων μαλακίων, από την Δ/νση Κτηνιατρικής του ΥΠΑΑΤ, σε εφαρμογή του άρθρου 5 του π.δ. 79/2007.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

1. Εντατικοποίηση των δειγματοληψιών και μετρήσεων συγκεντρώσεων ρύπων από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D10 «Θαλάσσια απορρίμματα»: Οι ιδιότητες και οι ποσότητες των απορριμμάτων στην θάλασσα δεν προκαλούν βλάβες για το θαλάσσιο και παραθαλάσσιο περιβάλλον.

ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ

1. Καθορισμός μέτρων και όρων για τη διαχείριση των πολυχλωροδιφαινυλίων και πολυχλωροτριφαινυλίων Κυπουργική απόφαση 7589/731/2000.

2. Κατάρτιση νομικού πλαισίου για τις Συσκευασίες και την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών άλλων προϊόντων, την – Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) με τον ν.2939/2001, όπως ισχύει.

3. Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων, με την κοινή υπουργική απόφαση 29407/3508/2002.

4. Μέτρα και όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων και τον Εθνικό και Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης, με την κοινή υπουργική απόφαση 50910/2727/2003

5. Κατάρτιση νομικού πλαισίου για τον καθορισμό του ύψους των ανταποδοτικών τελών από ατομικά ή συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών / άλλων προϊόντων, με την κοινή υπουργική απόφαση 104826/2004.

6. Κατάρτιση νομικού πλαισίου για την ξεχωριστή αναγραφή της χρηματικής εισφοράς επί των τιμολογίων πώλησης σε όλα τα στάδια πώλησης των ελαστικών των οχημάτων, των ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, των οχημάτων, των λιπαντικών ελαίων, εκτός των τιμολογίων που απευθύνονται στους τελικούς αγοραστές χρήστες - επιτηδευματίες, με την κοινή υπουργική απόφαση 112145/2004.

7. Μέτρα και όροι για την εναλλακτική διαχείριση των μεταχειρισμένων ελαστικών των οχημάτων και το πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείρισή τους, με το π.δ. 109/2004.

8. Μέτρα και όροι του προγράμματος για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις των Οδηγιών 2002/95 «σχετικά με τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών σε είδη ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού» και 2002/96 «σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού» του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 2003», με το π.δ. 117/2004.

9. Έγκριση Γενικών Τεχνικών Προδιαγραφών για την διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, με την κοινή υπουργική απόφαση 24944/1159/2006.

10. Έγκριση Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων, με την κοινή υπουργική απόφαση 8668/2007.

11. Κατάρτιση νομικού πλαισίου για τον καθορισμό του ύψους των ανταποδοτικών τελών από ατομικά ή συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών / άλλων προϊόντων για την έκδοση πιστοποιητικού εναλλακτικής διαχείρισης (Π.Ε.Δ), με την κοινή υπουργική απόφαση 9303/454/2009.

12. Μέτρα και όροι του προγράμματος για την εναλλακτική διαχείριση των χρησιμοποιημένων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, με την κοινή υπουργική απόφαση 41624.2057.Ε103/2010

13. Μέτρα και όροι του προγράμματος για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ), με την κοινή υπουργική απόφαση 36259/1757/Ε103/2010.

14. Τροποποίηση της νομοθεσίας για την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων και τον Εθνικό Οργανισμό Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.) και άλλες διατάξεις, με τον ν. 3979/2011.

15. Μέτρα και όροι για τη Διαχείριση Αποβλήτων Υγειονομικών Μονάδων με την κοινή υπουργική απόφαση 146163/2012.

16. Κατάρτιση νομικού πλαισίου για τον καθορισμό μέτρων και κανόνων για τη μείωση της κατανάλωσης πλαστικών σακουλών μεταφοράς, σε συμμόρφωση με την οδηγία 2015/720/ΕΕ «για την τροποποίηση της οδηγίας 1994/62/ΕΚ με σκοπό τη μείωση της κατανάλωσης λεπτών πλαστικών σακουλών μεταφοράς» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 29ης Απριλίου 2015, με την κοινή υπουργική απόφαση 180036/952/2017.

17. Καθαρισμός των ακτών σε εθελοντική βάση από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και καταγραφή του είδους των απορριμμάτων. Παράδειγμα αποτελεί η δράση της HELMEPA για την ευαισθητοποίηση του κοινού, μέσω εποχιακής καμπάνιας με τίτλο «Όχι Σκουπίδια σε Θάλασσες και Ακτές» για την πρόληψη δημιουργίας νέων αποβλήτων.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

1. Ενίσχυση και επιτάχυνση της εφαρμογής των ευρωπαϊκών Οδηγιών που σχετίζονται με τα στερεά απόβλητα, την υγειονομική ταφή, τις συσκευασίες και την μείωση της πλαστικής σακούλας (2008/98/EC, 1999/31/EC, 94/62/EC, 2015/720/EC).

2. Μέτρα για την προώθηση δράσεων μεταξύ της Κυβέρνησης, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεων (π.χ. ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, πλοία κλπ) για τη μείωση της απόρριψης απορριμμάτων στη θάλασσα που θα συνοδεύονται από μέτρα επιβολής, σε εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει».

3. Εθνικά μέτρα που θα αποβλέπουν στη μείωση των παραγόμενων αποβλήτων και στη συνέχεια ενθάρρυνση της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των υλικών, όπου αυτό είναι εφικτό.

4. Επενδύσεις σε έργα που να στοχεύουν τη μείωση των μικρο-απορριμμάτων που εισέρχονται στο περιβάλλον από συστήματα αποχέτευσης.

5. Προαγωγή έργων βελτίωσης των λιμενικών εγκαταστάσεων υποδοχής αποβλήτων πλοίων (σε εφαρμογή της Οδηγίας 2006/1013/EC).

6. Προγράμματα ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση για εργασίες καθαρισμού σε παραλίες και σε κοίτες ποταμών (περιοχές εκβολών). Το συγκεκριμένο μέτρο θα συμβάλει στη μείωση των απορριμμάτων στις παραλίες καθώς και αυτών που προέρχονται από ποτάμια σε παράκτιες και θαλάσσιες περιοχές.

7. Προαγωγή και εφαρμογή του «fishing for litter» για διευκόλυνση του καθαρισμού του θαλάσσιου πυθμένα από θαλάσσια απορρίμματα, τα οποία συλλέγονται παρεμπιπτόντως ή/και παράγονται από τα αλιευτικά σκάφη κατά τις αλιευτικές τους δραστηριότητες, περιλαμβανομένων και εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων.

8. Προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης μέσω της πληροφόρησης όλων των επαγγελματιών που σχετίζονται με τη θάλασσα, αλλά και του ευρύτερου κοινού για τα θαλάσσια απορρίμματα. Θεσμοθέτηση ‘εθνικής εκστρατείας’ κατά της ρύπανσης των θαλασσών από τα απορρίμματα.

9. Ενίσχυση εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία αναφορικά με το πρόβλημα των θαλασσίων απορριμμάτων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑΣ D11 «Υποθαλάσσιος θόρυβος»: Η εισαγωγή ενέργειας, συμπεριλαμβανομένου και του υποθαλάσσιου θορύβου, βρίσκεται σε επίπεδα που δεν επηρεάζει δυσμενώς το θαλάσσιο περιβάλλον.

ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ

1. Δημιουργία αρχείου ηχητικών δεδομένων για το θαλάσσιο περιβάλλον στο πλαίσιο της εθνικής βάσης ωκεανογραφικών δεδομένων από το ΕΛΚΕΘΕ.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

1. Θέσπιση κανονισμών για την μείωση του υποθαλάσσιου θορύβου κατά την έρευνα υδρογονανθράκων.

2. Θέσπιση κανονισμών για την μείωση του υποθαλάσσιου θορύβου από την ναυσιπλοΐα σε συνεργασία με τον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό (IMO).

Άρθρο 7

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 19 Δεκεμβρίου 2017

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Την ευθύνη για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, **έχει το Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (ν. 3469/2006, Α΄ 131).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

Η ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ διατίθεται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr. Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

Η έντυπη μορφή των ΦΕΚ διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού. Το κόστος για έγχρωμο ΦΕΚ είναι 1,50€ από 1 έως 16 σελίδες, προσαυξανόμενο κατά 0,30€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση** **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση **απλού** ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ’ εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας και στη διαδρομή Εξυπηρέτηση κοινού - τμήμα πωλήσεων ή συνδρομητών. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ
Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)
Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)
Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)
Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

02047282912170028